

El papa Francesc saluda Mons. Marín i Nathalie Becquart, els dos sotssecretaris per al Sínode dels Bisbes, el 9 d'octubre passat.

«La sinodalitat pertany a l'essència de l'Església»

Mons. Luis Marín de San Martín,
sotssecretari del Sínode dels Bisbes

P 3 i 8-12

Carne Escalas

P 25-27

**Esther Vilar: vestint
l'altar amb 99 anys**

ràdio estel

El matí a Ràdio Estel

amb Mercè Raga i Pol Marsà
Cada dia de 8.00 a 13.45

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Sínode

La paraula *sínode* és d'origen grec i significa caminar junts, fer camí en la mateixa direcció. Sant Pau VI va crear aquesta assemblea de bisbes l'any 1965, com a fruit del Concili, per tal de tractar aspectes importants per a la vida de la fe. Aquesta assemblea s'ha anat reunint des d'aleshores per tractar temes diversos: la catequesi, la formació sacerdotal, la Paraula de Déu, la família, el sagrament de la Reconciliació, etc.

La composició del sínode varia d'una convocatòria a l'altra, ja que es procura que els bisbes i altres persones que hi participen siguin experts i coneixin els temes que s'han de tractar en cada ocasió. Un bisbe que tingui grans coneixements sobre llengües antigues, probablement haurà participat en el Sínode de la Paraula de Déu, però no en el de la Família. Es comprèn que aquest organisme que assessora el Sant Pare estigui format en cada moment per les persones que poden aportar el seu valuós coneixement en cada cas.

Enguany el Sínode té la mateixa dinàmica sinodal com a tema. Es tracta de reflexionar sobre com s'exerceix aquesta ajuda al Sant Pare a través de les assemblees sinodals. Com ha quedat reflectit prèviament, no tothom pot parlar de tot en un sínode. De la matei-

xa manera que no deixariem pas que un bibliotecari ens operés el fetsge, o que un cirurgià construís casa nostra, no tothom és expert en tots els temes. Cal evitar que la gent parli des de la seva opinió més o menys formada i fomentar que en cada moment hi intervinguin els que veritablement coneixen el tema que s'estigui tractant.

D'altra banda, el Concili Vaticà II ens diu que l'Església és una comunió jeràrquica. Així doncs, no som davant d'una assemblea on totes les opinions tenen el mateix pes. La jerarquia, com ens diu sant Pau, és un carisma, que garanteix la comunió en la regla de la fe. Els bisbes tenen la missió de vetllar i custodiar el dipòsit de la fe. Tothom pot opinar i expressar-se, només faltaria, però ens fariam més d'una persona experta que no pas d'una altra que doni una opinió poc fonamentada o basada en prejudicis. Evidentment, no cal dir-ho, les intervencions han de caminar vers el mateix punt, que és la comunió i la fe. No tindria sentit que intervinguessin persones en contra del que és el nucli de la nostra fe.

L'Església, com diu el papa Francesc, té una natura polièdrica. Deixem, doncs, que siguin les persones que treballen i viuen en cada una de les cares del poliedre les que aportin la saviesa i l'experiència en els temes en què són competents, no en els altres.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

23
Opinió

25
Reportatge

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

35
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

L'Església davant del suïcidi

PÀGINA 18-19

16-17
Beatificació de tres màrtirs caputxins a Manresa

Radiografia sobre el sensellarisme

PÀGINA 36-37

Alliberada la germana Gloria

PÀGINA 22

47 Daniel Arasa,
autor del llibre
«Dios no pide el
currículum»

La setmana en tuits

FRANCESC MATEU I HOSTA @FRMAT

Director del Fòrum de Síndics

Fa molt temps que tenim un greu problema de salut mental a casa. Un fill amb discapacitat encantador, però amb un trastorn de conducta pel qual es torna sobtadament molt violent. Té diagnòstic i orientació d'ingrés en un servei residencial, però no hi ha places. Té 21 anys

MIRIAM DIEZ @MIRIAMDIEZ

Directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura
Ens han concedit el Premi Montserrat Roig 2020 de Periodisme Social per Tecдора, un treball sobre Dones, Tecnologies i Raval que liderem des de l'Observatori Blanquerna

JORDI BM @JBOHIGASM

Historiador

Descansi en pau sir David Amess, de 69 anys, pare de 5 fills, catòlic, diputat tory, proVida, defensor dels animals i amic de Catalunya, mort a mans d'un islamista en una església de Leigh-on-Sea (Essex)

ORIOL MITJÀ @ORIOLMITJA

Epidemiòleg

Me'n torno a casa amb els meus 3 tresors. Viatjo lluny, lluny... Per fer un cop de mà allà on no hi ha vacunes. Per recuperar la normalitat. Cuideu-vos molt i fins a la propera

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

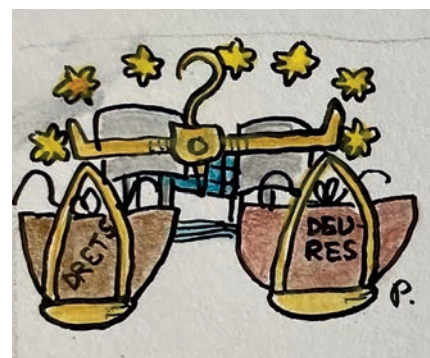
Diòcesis sinodals

L'obertura de la fase diocesana del Sínode de bisbes 2023 va aplegar, el 16 i el 17 d'octubre, milers de creients a les catedrals de les diòcesis amb seu a Catalunya. A Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella va presidir la missa, transmesa en directe per Ràdio Estel, amb una crida general a «escollat la veu de tothom, fins i tot de l'ateu». També va recordar que «els altres, batejats o no, són do de Déu». Va ser a la catedral, on es va entronitzar la Paraula de Déu i es van repartir exemplars del document preparatori del Sínode a un grup de representants de les diverses realitats diocesanes.

I dimarts 19, l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona va acollir una conferència de Dario Vitali, professor de la Universitat Gregoriana de Roma i un dels redactors del document preparatori per al Sínode, sota el títol *El poble de Déu i la seva participació en la sinodalitat de l'Església*. En una entrevista a Ràdio Estel, Vitali va qualificar d'apassionant la preparació del document per a aquest Sínode, i va destacar la importància que es visqui una fase diocesana.

L'efemèride de la setmana

3 de novembre del 1998:
a Estrasburg comença a funcionar el Tribunal Europeu de Drets Humans.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Com és tradicional per aquestes dates, els cementiris es preparen per rebre les visites dels familiars que volen recordar els seus difunts i deixar-los flors. Enguany les mesures sanitàries continuen vigents, però amb la pandèmia més controlada s'espera un augment del nombre de visitants. A la imatge el cementiri de Sant Pere de Reixac.

PUNT DE VISTA

Avortaments i objecció de consciència

La llibertat és un dret fonamental de tota persona i societat. Per poder ser lliures hem de tenir llibertat de consciència, reconeguda en la declaració universal de Drets Humans del 1948, i les constitucions: a l'Estat espanyol en l'article 16.2.

Les lleis no són sempre justes, i representen una ètica de mínims d'una majoria parlamentària que guanya sobre les minories, però aquestes s'han de respectar i protegir; es té el dret a discrepar. Obligar una persona a realitzar una acció que va contra la seva consciència és atemptar contra la seva llibertat i autonomia.

Precisament, l'exercici de l'objecció de consciència a les lleis fa avançar la societat, com per exemple l'objecció de consciència al servei militar.

La dona que queda embarassada contra la seva voluntat pateix una situació de conflicte que li provoca molta

angoixa i la fa patir, ja que li trenca la vida que porta i els plans de futur; moltes no es veuen preparades per acollir i educar un fill/a. La solució més ràpida és l'avortament. Ha de patir-lo, però queda resolt el problema. Demana auxili al metge. La societat facilita l'avortament com a solució per a la mare, però a costa de no deixar desenvolupar l'embrió i fetus, que, si no succeeix cap contratemps, acabarà naixent, creixerà i es farà adult. Hi ha alternatives socials de suport que ajuden la mare respectant el futur nadó.

Moltes vegades la decisió d'avortar la pren la dona quan l'embaràs està avançat, han passat 8-10 setmanes i l'embrió ja és un fetus. Si es fa una ecografia es pot veure molt bé des de ben al principi —a partir de la 6ena setmana— el batec del cor i els òrgans en desenvolupament. A partir de les 13 setmanes ja es pot diferenciar si és nen o nena.

JOAN VIÑAS SALAS

Membre de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya i l'Institut d'Estudis Catalans

Malgrat la greu angoixa de la mare, molts metges —ginecòlegs i, amb l'avortament químic, també metges de família— valoren també la vida del futur nen o nena i no volen practicar l'avortament.

Ara bé, la dona té dret legal a avortar i ningú l'hi pot negar, per la qual cosa el professional de la salut objector no l'ha d'abandonar, l'ha d'atendre en cas d'urgència i l'ha de dirigir a un altre professional o centre que el practiqui, i l'administració sanitària ho ha de facilitar.

L'Estat democràtic ha de respectar aquesta llibertat d'objecció de consciència i no li ha de posar impediments. La declaració d'objector s'ha de fer sota garantia de confidencialitat i no-discriminació o estaria conculcant un dret bàsic.

Les lleis no són sempre justes, i representen una ètica de mínims

MONTSERRAT UNTERLÖHNER SALVAT

Monja de Sant Benet de Montserrat

DES DEL MONESTIR

El miracle de la vocació

Cada vegada que alguna dona es planteja seriosament la possibilitat de venir al nostre monestir, quan, després de discernir-ho, sembla que realment hi ha una crida de Déu i es decideix venir a provar-ho, s'encén en mi una petita il·lusió. Cada nova història de vocació em rememora la pròpia i, dins el cor, m'evoca aquella barreja de sentiments que també em van envair a mi en el seu dia, i que anaven des de la por i el nerviosisme, fins a l'entusiasme joïós i desenfrenat per tot el que m'estava passant i el futur que se m'obria.

Avui, en el context de laïcisme de la nostra societat, arribar a trucar a les portes d'un monestir no és un camí gens fàcil. Hi ha dones que venen a Sant Benet després d'un període,

més o menys llarg, de recerca viscuda en solitud, al marge d'un context religiós o eclesial. Això les ha obligat a buscar ajut i a fer un gran exercici de discerniment per esbrinar què els estava demanant Déu. Afortunadament, la providència va guiant aquestes dones que, tard o d'hora, si no renuncien a la seva felicitat, acaben trucant a la porta (o enviant un e-mail) per demanar de fer una experiència monàstica.

A partir d'aquest pas, valent i vertiginós, hi ha moltes experiències i aprenentatges que van despertant

més i més preguntes a mesura que l'opció va prenent forma. De mica en mica, aquestes preguntes es van responent en un nou estil de vida. No hi ha respostes de manual, ni normes literals a seguir i potser no totes les aspirants trobaran el seu lloc al monestir.

La Regla de Sant Benet, com l'Evangeli, és un text viu. Com tot text sagrat o de caire espiritual parla a cada moment, per tant, és responsabilitat de cada lectora interpretar-lo i veure què li està dient sobre la voluntat de Déu a cada instant. Aprendre aquest exercici, aprendre a viure des d'una resposta sincera i humil, dona molta llibertat i confiança i desemboça en una vida plena i feliç, una vida que, no exempta de dificultats, parla de Déu, ve de Déu i va cap a Déu.

La Regla de Sant Benet, com l'Evangeli, és un text viu

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Anar a «veure Pere»

Els bisbes de les províncies eclesiàstiques de Tarragona i de Barcelona farem, si Déu vol, la tradicional visita *ad limina apostolorum* del 15 al 19 de gener del 2022. Es tracta d'una visita que els bisbes de l'Església catòlica solen fer a Roma cada cinc anys amb l'objectiu de venerar els sepulcres dels sants apòstols Pere i Pau, i de ser rebuts pel Papa, a qui es presenta un informe sobre l'estat de cada diòcesi.

L'episcopat espanyol farà la visita en quatre grups, entre desembre del 2021 i gener del 2022, distribuïts per províncies eclesiàstiques. La darrera visita es va fer el 2014. Després de reunir-se amb els responsables de diversos organismes de la cúria romana, els bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya van ser rebuts el 7 de març del 2014 pel papa Francesc, que aleshores estava en el seu primer any de pontificat.

Videre Petrum és una expressió llatina que indica el sentit d'aquesta trobada a Roma. Anem a «veure Pere», el «primer» dels apòstols, el pescador de Betsaida de Galilea, el que va ser «deixeble, apòstol i màrtir» de Crist. Anem a «veure Pere», a pregar davant el seu sepulcre a la basílica vaticana, a veure'l i a escoltar-lo en la persona del seu actual successor a la seu romana. I com que l'Església sempre ha unit, especialment en la seva litúrgia, les figures de Pere i Pau, anirem també a pregar a la basílica del gran apòstol dels gentils, construïda sobre el lloc que guarda la memòria del seu martiri a Roma.

La visita *ad limina* se'ns presenta així

com allò que ha de ser, un pelegrinatge de fe, amb la visita a les tombes dels dos grans apòstols, un pelegrinatge de comunió amb el Sant Pare i també un agermanament amb la comunitat cristiana de Roma. És una visita fraterna i encoratjadora a la comunitat dels temps apostòlics i de les catacumbes, amb un gran nombre de testimonis de fe –és a dir, amb els seus màrtirs–, i a la comunitat cristiana de l'actual ciutat i diòcesi romana. Visitar Roma és peregrinar a la diòcesi que conserva els fonaments de la nostra fe catòlica. M'agrada molt recordar les paraules del bisbe i màrtir sant Ignasi d'Antioquia qui, entorn de l'any 107, en una carta que va dirigir a l'Església de Roma, la saludava com a «digna de Déu, digna d'honor, digna que l'anomenin benaurada, digna de lloança, [...]»; que presideix en la caritat i que guarda la llei de Crist i porta el nom del Pare» (*Carta als Romans*, Pròleg).

Benvolguts germans i germanes, us prego que ens vulgueu acompanyar amb les vostres pregàries en aquest pelegrinatge de fe i de comunió. Anem a «veure Pere» i a veure el papa Francesc; anem a fer un discerniment o, si voleu, una «revisió de vida» sobre l'estat de la vida cristiana a les nostres diòcesis respectives, amb l'esperança de continuar donant resposta a la vocació que hem rebut. Tant de bo que, després d'aquesta visita, puguem impulsar més la labor missionera a les nostres comunitats amb la força de l'Esperit Sant, ànima de tota evangelització.

«Quan hi ha unitat en Crist, les diferències enriqueixen»

**Mons. Luis Marín de San Martín,
sotssecretari del Sínode dels Bisbes**

L'agustí espanyol
Mons. Luis Marín
és sotssecretari
del Sínode dels Bisbes.

El 9 i 10 d'octubre, amb el moment de reflexió i la missa d'obertura es va iniciar el Sínode dels Bisbes sobre la sinodalitat que té com a tema *Per una Església sinodal: comunió, participació i missió*. Un itinerari que durarà dos anys i que s'articula en tres fases: diocesana (que es va obrir el 17 d'octubre a cada Església particular), continental i universal. En parlem amb Mons. Luis Marín de San Martín, sotssecretari del Sínode dels Bisbes.

El Papa en el moment de la inauguració va dir que el protagonista del Sínode és l'Esperit Sant. On ens porta, què significa?

Evidentment, el Sínode és el temps de l'Esperit. Què significa? Doncs que qui ens dirigeix és l'Esperit Sant. Ell

ens conduirà a la renovació profunda, a la renovació veritable. Ens comunicarà entusiasme per viure la nostra fe i la nostra pertinença a l'Església, amb aquell entusiasme que ens empenyerà cap a l'evangelització, a testimoniar Crist enmig del món. És una mica com la Pentecosta. On va conduir, l'Esperit Sant, els apòstols? A tots els racons de la terra, els va fer canviar de mentalitat, els va fer viure amb alegria i amb goig malgrat les dificultats de la fe. Aquest és un temps de l'Esperit. Per això el Papa també deia dues coses molt boniques: d'una banda, que hem d'estar preparats per a les sorpreses: l'Esperit ens sorprendrà! Segona, l'Esperit ens necessita, estem convocats tots (tots és tots) a aquest procés, per obrir-nos a aquest moment de gràcia.

En la presentació del Sínode, a la part bíblica, un sacerdot francès va fer un paral·lelisme entre el Crist gloriós del llibre de l'Apocalipsi i el Crist de la creu. Deia que l'Esperit Sant ens mostra, en aquest Crist crucificat, el glorificat. Quines implicacions veu en aquesta imatge bíblica per al camí del Sínode?

Va ser una pregària molt bonica del pare Polvere, el qual pertany a la nostra comissió teològica del Sínode. Va plantejar aquesta realitat: no hi ha cristianisme sense creu. El Papa ho ha dit: en tot procés, en tota realitat cristiana d'Església trobarem la creu, sempre. Llavors hem de viure-la des de l'amor, amb amor, perquè sigui un instrument de vida i no de mort. Hem d'obrir-nos al germà, mirar d'ajudar, assumir les crítiques, escoltar tothom. I també hem de morir als nostres criteris, a moltes de les nostres formes, de les nostres seguretats; haurem de morir per ressuscitar en Crist, per ser nous. Aquest procés sinodal d'escolta de tots, dels uns als altres, i de tots a l'Esperit, ens durà a la renovació veritable, al temps d'esperança, a la resurrecció. El procés sinodal és un procés de vida, perquè és un procés en l'Esperit Sant, és un procés eclesial. No és un afegit, no és només un canvi d'estructures, no és la recerca del poder, no és una confrontació ideològica; és aprofundir en el misteri de l'Església que té el seu centre en Crist, per dur aquesta alegria que vivim enmig del món, per trencar els guetos, les bombolles, superar aquells murs en els quals de vegades ens enquistem i obrir-nos a una Església on no hi ha fronteres. L'Església bonica és la imatge de la família de Déu, l'Església que és família, que acull tothom, els diferents, els que són diversos, els que són als marges; és aquella casa comuna, en la qual cadascú se sent a casa seva.

Com es gestiona la conflictivitat que molts cops es dona en el caminar plegats?

No ens han de fer por les diferències. Jo sempre dic: no hem de buscar les fotocòpies, o sigui, com jo, tots iguals que jo, que pensin com jo. El diferent, l'altre, el que no pensa com jo, em pot ajudar, m'enriqueix. Quan hi ha unitat en

«Aquest procés sinodal ens durà a la renovació veritable, a temps d'esperança, a la resurrecció»

«Espero que aprenguem realment el que és l'escolta, el diàleg, el discerniment i la corresponsabilitat en la marxa de l'Església»

Crist, les diferències enriqueixen, multipliquen. Jo em multiplico en les realitats d'altres persones que no són com jo, en altres maneres de veure-hi, però estem units en Crist. Quan no existeix aquesta unitat en Crist, tot esdevé ideologia, les diferències s'enfronten. L'Església és plural, és unitat pluriforme, amb moltes maneres, moltes formes, l'Esperit suscita molts carismes. Tots som diferents, però units en Crist ens enriqueixim, avancem. No hem de tenir por. Jo espero que en aquest procés sinodal aprenguem realment el que és l'escolta, el que és el diàleg, el que és el discerniment i el que és la corresponsabilitat en la marxa de l'Església.

Per què el Papa va dir que ens falta tornar a reflexionar sobre el que és l'adoració?

És una cosa molt important. Quan diem que el Sínode és un temps de l'Esperit, un temps d'escolta de Déu, interior, ens referim a tot el que és la dimensió orant. Fa uns mesos el cardinal secretari general del Sínode va enviar una carta molt bonica a totes les comunitats contemplatives del món. Hi parlava d'això, de la necessitat que tenim d'aquesta dimensió orant. Els ger-

El 9 d'octubre va tenir lloc el moment de reflexió en el qual va participar el Papa juntament amb els delegats episcopals a l'aula nova del Sínode.

mans i germanes contemplatius no estan exclosos del camí sinodal, ens ajuden, enriqueixen l'Església, il·luminen l'Església, ens ajuden i ens ensenyen a pregar. N'aprenem els uns dels altres. L'experiència orant en aquest camí del Sínode és experiència de Crist. Això també és el que has de dur al món sense Déu, de la soledat, de la duresa de ment i de cor. Hem de presentar una alternativa creïble i això només és possible des de l'experiència de Crist. Una cosa important és que Crist no es comunica des de la teoria i ni tan sols jo diria des de les obres, sinó des de l'experiència de Crist. El procés sinodal és un procés orant sens dubte. Si no es dona aquesta dimensió orant, no hi haurà procés sinodal.

I ser u com Crist i el Pare són u. El somni de Crist és que tots siguem u.

Al final diem que és un projecte de l'Esperit Sant, que és l'esperit de l'amor de Déu entre el Pare i el Fill. Quan diem que el procés sinodal és un procés d'escolta i d'obertura a l'Esperit, diem que és un procés d'obertura a l'amor veritable, a l'amor trinitari, que uneix un únic Déu, una única Església, un únic Crist, i ahora accepta les varietats, s'enriqueix en la varietat. Tres persones diferents, l'Església-multitud de carismes, multitud de persones. La clau la trobem en l'amor, l'amor veritable, l'amor que sigui l'Esperit. Podem dir que el procés sinodal és un procés d'amor, d'una Església que és família, una Església que experimenta Crist: *Deus caritas est*, és el que jo vaig voler posar en el meu lema episcopal.

Després de dos anys, un camí sinodal llarg, quines transformacions esperen?

Dues. Primera, el procés no conclou l'any 2023, el procés no acaba mai, perquè la sinodalitat pertany a l'essència de l'Església. Quan acaba l'Església? Si l'Església no s'acaba, la sinodalitat com a procés no s'acaba. De la mateixa manera que la comunitat, que la missió, són essencials a l'Església, la sinodalitat també. Ella continuarà en el temps, perquè l'any 2023 tindrem el Sínode dels Bisbes, finalització d'aquest procés que va començar a les paròquies, a les diòcesis, a les conferències episcopals i continentals.

Segona, després del Sínode dels Bisbes tornarem un altre cop a les diòcesis. Les conclusions, les reflexions, tornaran a les diòcesis per ser realitzades, per continuar el procés. En el procés sinodal busquem uns fruits, però el simple fet d'estar en procés, d'escoltar-nos, d'enriquir-nos mútuament, de dialogar, ja són fruits. Caldrà prendre decisions, hi haurà novetats, caldrà concretar algunes coses, caldrà desenvolupar-ne més. L'Església va avançant, anem caminant, anirem prenent decisions en un procés que és essencial a la totalitat de l'Església. Per això hi ha una bellesa enorme i jo espero que el visquem amb entusiasme.

Aquest Sínode és com un signe dels temps, en un moment en què comença el «renaixement» malgrat tot el que ens ha tocat viure amb el coronavirus?

El temps que ens ha tocat viure, el temps del coronavirus, ha estat el temps de la por, el temps de la soledat, el temps de l'individualisme, el temps de les esglésies buides. El procés i el camí sinodal és el contrari: és l'entusiasme, la trobada, la família, avançar plegats, donar gràcies a Déu i viure l'eucaristia com a comunitat cristiana. Aquest temps, aquest procés sinodal, és una metàfora de la vida. És un do de Déu veure-ho així, com a resposta a aquests temps de mort i de fosc. El temps de llum, el temps de l'encontre, el temps de la gràcia de Déu. Molt bonica aquesta metàfora, aquesta comparació, aquesta confrontació: el temps del coronavirus i el temps del Sínode, que és un temps de la vida, el temps d'una resposta d'amor i d'esperança que il·lumina les tenebres d'un món en angouxa.

Es pot veure aquest Sínode com una resposta profètica per part del papa Francesc i de l'Església?

Ell va guiant, cal tenir ulls per veure-hi. Qui s'uneix a participar en Crist, participa de la dimensió profètica de l'Església. Joan Pau II ja ens deia de forma molt bonica que el profeta té tres característiques: passió per la veritat, unió íntima amb Déu i disponibilitat per donar la vida. Això també és la vida cristiana, és la passió per la veritat. En la unió amb Crist ressuscitat tro-

Fra Bernat en un moment de l'entrevista amb Mons. Marín.

«L'experiència orant en aquest camí del Sínode és experiència de Crist»

«Tenim la gràcia de Déu de poder participar en aquest "moment" de l'Esperit Sant»

bem la vida, i aquesta és la vida que comuniquem als altres.

La inauguració del Sínode va tenir un moment especial amb la presentació dels testimonis. Què aporta al Sínode la dimensió testimonial dels cristians?

Els testimonis van ser molt bonics. Amb el Sínode hem d'obrir-nos a la universalitat de l'Església. Si una cosa hem après en aquests mesos de preparació il·lusionada del Sínode és que l'Església és plural, té una riquesa enorme, hi ha una varietat enorme. Hem d'obrir-nos a tothom. Volíem que això estigués present com un signe en l'obertura del Sínode, que no fos només un discurs de nosaltres, bisbes, del Papa, de l'orde clerical, o d'alguns laics escollits, sinó que hi hagués un aire, un alè, el vent fresc del poble de Déu que camina i que peregrina. Vam voler buscar varietat de procedències, de cultures i de testimonis, que reflecteixen el que és la vida, amb les seves dificultats, amb les seves esperances i les seves pors, però sempre aquest

camí. I també volem que durant tot el procés hi hagi aquest compartir de les diferents realitats i cultures. L'Església no és uniforme, no és monolítica, no és un bloc, no és uniforme. Aquesta gran pluralitat que té és la clau del diàleg i de la unió en Crist.

Quin missatge dona en aquest temps de Sínode?

Doncs jo diria que primer és un procés espiritual. Tenim la gràcia de Déu de poder participar en aquest «moment» de l'Esperit Sant. Jo diria que no tinguéssim por, que siguem generosos, que ens deixem guiar per l'Esperit, i que farem passes plegats. Que ens sentim Església, que ens sentim units a Crist i oberts a donar testimoni d'Ell enmig del món. Això com a Església, participant tots, ningú no n'està exclòs, tots poden participar-hi, tots són necessaris. Torno a repetir el que deia el Papa: l'Esperit us necessita, ens necessita a tots i cadascun, i ens farà avançar i caminar per camins d'esperança, de sorpresa i de veritat; camins de felicitat.

Vida eclesial

Aquesta setmana coneixem la Conferència Eclesial de l'Amazònia, informem de la beatificació de tres màrtirs caputxins, Juan Ramón La Parra parla sobre Església i suïcidi, reflexionem sobre la pastoral amb joves i celebrem l'alliberament de la Gna. Gloria Cecilia Narváez

Entre les seves finalitats destaca incentivar la inculturació de la fe

El Papa erigeix canònicament la Conferència Eclesial de l'Amazònia

La Congregació per als Bisbes ha donat a conèixer que el Papa ha erigit canònicament la Conferència Eclesial de l'Amazònia (CEAMA), que tindrà la finalitat de promoure l'acció pastoral comuna de les circumscripcions eclesiàstiques de l'Amazònia i d'incentivar una inculturació més gran de la fe en aquest territori.

En una nota, la Congregació dels Bisbes assenyala que aquesta decisió respon a la proposta que van fer els pares sinodals en el document final del Sínode de l'Amazònia, en el número 115, en la qual demanaven la creació d'un «organisme episcopal permanent i representatiu que promogui la sinodalitat a la regió amazònica».

El Consell Episcopal Llatinoamericà ha emès un missatge en el qual celebra «amb goig i esperança» l'erecció de la CEAMA: «La decisió del Sant Pare ens omple d'alegria en un temps en el qual l'Església llatinoamericana i caribenya accentua la seva opció per la sinodalitat, en col·legialitat, conversió integral, amb veu profètica, mirada integradora i incidència, articulant i integrant xarxes, impulsant la descentralització, i acol·lint el Magisteri del papa Francesc.»

Així mateix, Mons. Eugenio Coter, bisbe del vicariat apostòlic de Pando (Bolívia), ha manifestat la seva alegria pel fet que «el papa Francesc hagi respost a aquesta petició de reconèixer i assignar una personalitat jurídica eclesiàstica pública a la CEAMA, i això en continuïtat al camí que va ser el Sínode de l'Amazònia. És una continuïtat d'aquest caminar i respondre a reptes que l'Esperit ens posa davant; és un regal, és una alegria poder comptar amb això que consolida tot aquest caminar d'aquests anys, li dona fortalesa, li dona estabilitat

i ens desafia ara a tirar endavant, dòcils i fidels a l'Esperit del Senyor i caminar per camins nous amb estils nous».

Click To Pray

L'agenda de pregària diària i la configuració de notificacions dels tres moments de pregària (matí, tarda i nit) amb el Papa, a més de la possibilitat de participar en la Comunitat de pregària en xarxa i en l'Escola de Pregària són les novetats de la nova versió de l'aplicació Click To Pray.

Aquesta plataforma de pregària inclou el lloc web, app, xarxes socials i newsletter, i està disponible en 7 idiomes (espanyol, anglès, portuguès, italià, francès, alemany i xinès tradicional). Compta amb més de 2 milions i mig d'usuaris arreu del món, i ara es renova amb millores en cadascuna de les funcionalitats de l'aplicació amb la seva versió 2.0 Beta, ja accessible de manera gratuïta per a Android i per a iOS.

A les propostes senzilles i concretes de pregària que ofereix Click To Pray per pregar per

Marcella Haddad

L'Església a l'Amazònia afronta el repte d'inculturar la fe.

EUGENIO COTER
«Ens desafia a tirar endavant, dòcils i fidels a l'Esperit del Senyor i caminar per camins nous amb estils nous»

les necessitats del món i l'Església, guiats per les intencions del Papa, se sumará la pregària pel procés sinodal. Així ho ha explicat Bettina Raed, coordinadora internacional de la plataforma. La nova versió de l'aplicació permetrà connectar-se als continguts del portal de Pregària pel Sínode, provinents de monestirs i Esglésies locals, així com de tot el poble de Déu.

De la seva banda, Mons. Lucio Ruiz, secretari del Dicasteri per a la Comunicació, en esmentar els comptes de Twitter i Instagram del Papa, a més del perfil de pregària del Papa a Click To Pray, ha indicat que «hem de destacar la importància de les xarxes socials del Papa per arribar al cor de la gent, allà on sigui, per acompanyar-la en el seu camí». I ha subratllat la importància d'incorporar, com a Església, el que la cultura digital té de bo per poder arribar i acompanyar l'home d'avui, especialment, enmig dels grans desafiaments que s'han presentat amb la pandèmia de Covid-19: «Click To Pray se'ns presenta com un instrument bo i oportú per a aquesta comunió perquè proposa un espai de comunió i suport en i per a la pregària.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

La gran conversió del Sínode

El cap de setmana del 16 i 17 d'octubre es va iniciar a totes les diòcesis del món la primera fase del Sínode 2021-2023. Es tracta de la consulta al poble de Déu per conèixer com viu i què li manca per viure quotidianament l'experiència de sinodalitat que el Papa impulsa a tota l'Església. És posar-se a l'escolta els uns dels altres, i tots a l'escolta de l'Esperit Sant per sintonitzar el pas a la nostra vida d'enviats. Es tracta de la consulta més àmplia realitzada, probablement, en la història humana. I no és un sondeig d'opinions banals. Se'ns plantegen unes preguntes valentes i, en certa manera, dures de respondre: quina quantitat de temps dediquem a escoltar-nos els uns als altres, amb qui estem en «deute d'escolta», fins a quin punt ens deixem interpel·lar per la Paraula de Déu en la nostra conducta quotidiana, com es prenen les decisions a la nostra Església local, com gestionem les diferències de sensibilitat i d'opinió en les comunitats, com s'exerceix l'autoritat i en quina mesura som corresponsables en la missió de l'Església. I mirant cap al futur: com fem per aprendre a caminar plegats, a discernir junts, a moure'ns alhora sense recórrer a la uniformitat i la força. Aquesta iniciativa sinodal implica, un pas enorme de conversió: per caminar junts amb llibertat corresponsable cal *renunciar a les lluites de poder*. Abandonar la tendència a dominar els altres, *desencantar-nos dels orípells de prevaler sobre els altres*. La lluita de poder no és més masculina que femenina. No és pròpia d'unes cultures o d'unes altres. És una temptació perennement humana que revesteix mil formes: des d'autoritarisme fins a la seducció. I sempre ressonen les paraules de Jesús: «No sigui així entre vosaltres... Qui vulgui ser el primer, que sigui el vostre servidor» (Mt 20,26). I llavors serem u. Perquè el món cregui.

LETICIA SOBERÓN

La celebració serà el 6 de novembre a la Seu

Beatificació de tres màrtirs caputxins a Manresa

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Arxiver dels caputxins

El dissabte 6 de novembre hi haurà la solemne cerimònia de beatificació dels religiosos caputxins Benet de Santa Coloma de Gramenet, Josep Oriol de Barcelona i Domènec de Sant Pere de Riudebitlles, occits a Manresa durant la revolta i persecució religiosa que començà el juliol de 1936. La celebració serà presidida, a la basílica de la Seu de Manresa, pel cardenal Marcello Semeraro, prefecte de la Congregació dels Sants.

Benet de Santa Coloma de Gramenet és el nom de religiós de Josep Domènech i Bonet. Nasqué a Santa Coloma de Gramenet el 6 de setembre del 1892, i una volta cursats els estudis d'humanitats i filosofia al Seminari Conciliar de Barcelona, sol·licità l'ingrés a l'orde dels caputxins. Vestí l'hàbit al convent d'Arenys de Mar el 18 de febrer del 1909 i, una volta efectuada la professió temporal el 20 de febrer del 1910, acabà de cursar la filosofia al convent d'Olot i, posteriorment, feu els estudis de teologia al convent de Sarrià. Després de la professió solemne, emesa al convent de Sarrià el 23 de febrer del 1913, rebé el presbiterat el 29 de maig del 1915. Destinat al convent d'Igualada, hi exercí de formador i professor a l'Escola Seràfica. Posteriorment, el febrer del 1925 fou enviat a Manresa amb el càrrec de vice-mestre de novicis i el 1927 fou nomenat mestre de novicis, ofici que exercia quan esclatà la revolta i persecució. També fou guardià o superior (1928) i definidor o conseller provincial (1933). Fou un framenor caputxí de tarannà ascètic, model de vida consagrada que treballà intensament per assolir la santedat vivint a fons els reptes de l'espiritualitat franciscana. Com a formador sabia exigir, amb fermesa i dolcesa, als seus novicis el progrés espiritual.

El pare Benet, entusiasmat amb el moviment de renovació litúrgica, es formà musicalment amb el cant gregorià a Montserrat, i l'any 1923

fundà a Manresa el grup Amics del Cant Gregorià. Orientat pels monjos de Montserrat, reformà l'església conventual dels caputxins i esdevingué un paradigma de simplicitat franciscana i d'elegància litúrgica.

Aquest convent caputxí de Manresa fou devastat i incendiat el 22 de juliol del 1936. Llavors, els frares de la comunitat cercaren acolliment en algunes llars d'amics i benefactors. Benet de Santa Coloma trobà refugi a Casajoana, una masia situada a Rocafort i Vilomara fins que, arran d'unes delacions, el 6 d'agost fou identificat i detingut per uns milicians que l'escarniren i torturaren i que, finalment, assassinaren *in odium fidei* al Pla de Cal Gravat, entre el quilòmetre 2 i 3 de la carretera de Manresa al Pont de Vilomara. El pare Benet de Santa Coloma acceptà la mort amb heroica resignació, confessà als perseguidors la condició religiosa i sacerdotal i els oferí el seu perdó.

Domènec de Sant Pere de Riudebitlles és el nom de religiós de Joan Romeu i Canadell, nascut a Sant Pere de Riudebitlles l'11 de desembre del 1882. L'any 1897 ingressà al Seminari Conciliar de Barcelona. Una volta acabats els estudis, rebé el presbiterat el 25 de maig del 1907 i fou nomenat capellà del l'Hospital i Casa de Caritat de Sant Llàtzer de Terrassa. En sentir, però, un fort ideal missioner, i comptant amb l'autorització del cardenal Casañas, Joan Romeu sol·licità l'ingrés amb els caputxins i començà el noviciat al convent d'Arenys de Mar el 3 d'octubre del 1908, amb el nom de fra Domènec. Una volta efectuada la professió solemne el 4 d'oc-

La celebració serà presidida, a la basílica de la Seu de Manresa, pel cardenal Marcello Semeraro, prefecte de la Congregació dels Sants

Benet de Santa Coloma de Gramenet, Josep Oriol de Barcelona i Domènec de Sant Pere de Riudebitlles.

tubre del 1912, fou destinat al convent de Tarragona, on romangué quatre anys dedicat a la predicació i al confessorari. L'any 1917 el destinaren a l'Amèrica Central, on al llarg de 17 anys treballà pastoralment a Cartago (Costa Rica) i Managua (Nicaragua). Després d'un intens apostolat el 1930 retornà a Catalunya molt esgotat i força malalt, i sojornà a les comunitats de Sarrià i d'Arenys de Mar i, finalment, a Manresa, on visqué fins al dia del martiri amb una fama de religiós pietós, observant i molt sacrificat, agraiat per una gran prudència i discreció. Una volta identificat com a eclesiàstic a casa d'uns parents on estava ocult, fou detingut i afusellat el 27 de juliol del 1936 a l'Era del Xivert, ubicada al costat de la carretera de Manresa al Pont de Vilomara. El seu cadàver fou recollit per la Creu Roja i sebollit l'endemà en una fossa comuna del cementiri municipal de Manresa.

Josep Oriol de Barcelona és el nom de religiós de Jaume Barjau i Martí. Nasqué a Barcelona el 25 juliol del 1891 i era fill del l'hebraïsta de la Universitat de Barcelona, Dr. Francesc Barjau i Pons, natural de Manresa. L'ambient familiar de pietat i vida cristiana on es desenvolupà la seva infantesa fou a Sevilla, població on el Dr. Barjau exercia de catedràtic d'Àrab i Hebreu. Després de cursar els estudis primaris amb els escolapis de Sevilla, re-

tornà a Barcelona amb la seva família i, amb el seu germà Francesc, ingressà al Seminari Conciliar de Barcelona. Atret, però, per la figura de sant Francesc d'Assís, sol·licità l'ingrés amb els caputxins, i començà el noviciat al convent d'Arenys de Mar el 21 d'octubre del 1906, on rebé el nom de fra Josep Oriol. Una volta efectuada la professió el 22 d'octubre del 1907, completà els estudis d'humanitats al convent d'Igualada, feu la filosofia al convent d'Olot i cursà la teologia a Sarrià. Realitzà la professió solemne el 15 d'agost del 1911, i una volta cursats els estudis, rebé l'ordenació sacerdotal el 29 de maig del 1915. Formà part de diverses comunitats i la darrera destinació fou al convent de Manresa.

El pare Oriol es dedicà a la predicació, atenció al confessorari i direcció espiritual, però també s'esmerçà en la recerca històrica i preparà l'edició del *Chorale Psalterium*; una obra monumental que rebé els elogis del papa Pius XI, estampada l'any 1932 a Manresa per a ús de totes les cases de l'orde caputxí.

El pare Oriol de Barcelona i el reverend Pere Vintró foren els primers de morir assassinats a Manresa per la seva condició religiosa el dia 24 de juliol del 1936. Oriol de Barcelona havia trobat refugi en una casa veïna al convent on celebrava clandestinament la Santa Missa, i des d'on visitava i administrava els sagraments a religiosos i religioses ocults. En una d'aquestes perilloses sortides fou descobert i detingut i, després de manifestar-se religiós, fou insultat i assotat. Durant el martiri, mentre perdonava els seus botxins, recitava el *Te Deum* quan el capvespre del 24 de juliol de 1936 era afusellat juntament amb Mn. Vintró en el camí rural del Pouet de Bufalvent, als afores de Manresa.

El pare Oriol inaugurà la llista dels màrtirs *in odium Ecclesiae* dels anys 1936-1939 de la ciutat de Manresa, on foren occisos: 21 sacerdots diocesans, 3 caputxins (que seran beatificats aquest novembre: Benet, Oriol i Domènec), 3 jesuïtes, 3 germans de l'orde Hospitalari de Sant Joan de Déu, 3 germans de La Salle i 2 religioses dominiques de l'Anunciata que residien a la ciutat.

VEREMUNDO
velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

ANÀLISI

L'Església davant del suïcidi

DR. JUAN RAMÓN LA PARRA
Professor de Teologia Fonamental
Ateneu Universitari Sant Pacià

L'Església ha pres consciència de la complexitat de les circumstàncies que poden conduir una persona al suïcidi

Som cridats a situar el mort davant la misericòrdia de Déu, i oferir consol als seus éssers estimats

Silamort d'un ésser estimat per ella mateixa ja és un cop dolorós, que aquesta mort hagi estat causada per un suïcidi revesteix aquest esdeveniment d'una especial duresa, que es pot veure agreujada per l'angoixa davant del destí etern del mort. No podem considerar el suïcida com a necessàriament allunyat de la misericòrdia de Déu, però el fet del suïcidi suscita qüestions a diferents nivells.

És raonable preguntar, per tant, quina és la postura de l'Església davant del suïcidi, i també com s'ha aprofundit en la consideració als suïcides al llarg del temps, tant pel que fa al seu últim destí com a la possibilitat d'oferir unes exèquies a l'església.

En primer lloc, hem de tenir en compte que el suïcidi, del llatí *sui* (si mateix) i *caedere* (matar), s'entén com l'acció intencional de llevar-se la vida.

L'Església considera el suïcidi contrari al pla de Déu, perquè la vida és un do preciós al qual hem de respondre amb gratitud, i conservar-la. Som custodis, no propietaris, de les nostres vides. El suïcidi pot ser vist com una ruptura amb l'amor cap a Déu, cap a nosaltres mateixos, o cap al proïsme.

Ara bé, al llarg del temps, i especialment en els últims decennis, l'Església ha pres consciència de la complexitat de les circumstàncies que poden conduir una persona al suïcidi, de manera que la seva responsabilitat es pot veure atenuada, com en casos de malaltia mental, i això, mantenint el nucli de la doctrina, com es posa de manifest al Concili Vaticà II (GS 27) o al Catecisme de l'Església catòlica, ha contribuït a modificar l'apropament a la pràctica pastoral, especialment pel que fa a les exèquies.

Pel que fa a l'Escriptura, el suïcidi pot ser associat al cinquè ma-

Agustí Codinach

nament, «No mataràs», perquè atempta contra el regal que suposa la vida, en aquest cas la d'un mateix. Són escasses les ocasions en les quals s'esmenta el suïcidi a l'Antic Testament, sent potser la de Sansó la més coneguda, mentre que al Nou hi trobem el cas de Judes, que ha suposat una font d'interrogants sobre la qüestió. Judes era vist com l'extrem de la caiguda a la qual condueix el pecat, malgrat que el papa Francesc a les seves homilies s'hi ha referit com la perfecta figura de l'ovella perduda, desconexedor de la tendresa de Déu.

Al món pagà i, en algunes cultures no cristianes fins a l'actualitat, el suïcidi pot ser interpretat

fins i tot com un acte noble, vinculat a l'honor, i fins i tot a la justícia amb el mateix poble. Ara bé, cal tenir en compte que la irrupció del cristianisme va suposar una novetat pel que fa a la consideració del suïcidi. Se'n rebutja la pràctica, de manera que creix la idea, fixada per sant Agustí (segle V), que qui comet suïcidi és equiparable a un homicida. Diferents sínodes medievals posteriors formularan prohibicions a les honres fúnebres als suïcides, i globalment el suïcidi serà considerat un pecat mortal.

De fet, aquesta consideració es manté al llarg dels segles, i fins i tot al Codi de Dret Canònic de l'any 1983 es neguen les exèquies religioses a qui s'havia suïcidat (amb altres

casos, com els morts en duel), resar determinades pregàries fúnebres, així com la possibilitat de ser enterrats en sòl sagrat. En diferents llocs existien cementiris separats on eren sepultats els suïcides. Això sí, s'atenia el qui abans del fatal desenllaç hagués mostrat penediment (Codi de Dret Canònic del 1917, canon 1240). Així mateix, acostumava a haver-hi altres excepcions, com ara que hi hagués mostres de pertorbació que haguessin conduït al fatal desenllaç o, curiosament, que la veritable causa de la mort no fos una dada pública i notòria. Això últim posa de manifest que un dels aspectes més durs del suïcidi és l'escàndol i que eventualment es posés com a exemple, cosa que l'Església buscava evitar.

El Codi actual no esmenta el suïcidi dins de les restriccions pel que fa a la celebració de les exèquies eclesiàstiques (canon 1184), per la qual cosa no hi hauria restricció. D'altra banda, el Catecisme, després d'explicitar la doctrina clàssica sobre el suïcidi com a contrari al pla diví, reconeix que la responsabilitat del suïcida pot ser disminuïda per «trastorns psíquics greus, l'angoixa, o el temor greu de la prova, del sofriment o de la tortura». A la vegada, pel que fa al destí últim del suïcida, s'obre a considerar la salvació eterna d'aquelles persones que s'han matat, ja que Déu els pot haver facilitat l'ocasió d'un penediment salvador, per camins que només Ell únicament coneix. A més, afirma explícitament que l'Església prega per les persones que han atemptat contra la seva vida.

Això sí, el Catecisme esmenta una qüestió, la de l'escàndol que suposa el suïcidi, especialment en el cas que qui el comet busqui situar-se com a exemple, de manera que la celebració de les exèquies de les persones que s'hagin suïcidat, en la nostra opinió, s'han de cuidar en aquest punt.

Com es veu, si bé contemporàniament l'Església ha mostrat més comprensió cap a la realitat del suïcidi, especialment tenint en compte la multiplicitat de factors que hi intervenen, i permet sense restriccions les pregàries fúnebres, el suïcidi sempre és una tragèdia, davant la qual som cridats a situar el mort davant de la misericòrdia de Déu, i oferir consol als seus éssers estimats.

Nou curs, nou temari... antic

XAVIER MORETÓ
Consiliari de Vida Creixent
de Barcelona

Aquest títol no és una contradicció. Amb tot el que ens ha passat, enguany encetem el temari de l'any passat. No volíem desapropiar un text tan ben fet. Amb el títol *L'harmonia de la teva vida*, la germana Conxa Adell, benedictina, ens presenta un text espiritual —es nota la vessant contemplativa que li és pròpia— i realista alhora. El fil conductor serà la música. Saber copsar la «música de Déu», em deia fa uns anys un jesuïta savi. «Aquest hauria de ser l'objectiu fonamental de tot cristià», em deia.

La germana Adell comença parlant-nos del soroll (cap. 1) i del do (cap. 2). Aquest soroll que ens envolta arreu i del qual sembla que no ens en podem escapar. Soroll que és caos i, a voltes, desolació però que també és una oportunitat. «Déu només pot crear des del caos», ens diu la germana. I també: «Creus, segur, que la teva vida és un caos? Perfecte... Si tinguessis la vida sota control i tot et sortís rodó, no necessaries Déu, tu series el teu propi Déu.» Potser això és el que el món ens vol fer creure. Aquesta frase m'ha fet pensar en el fragment de l'evangeli del publicà i el fariseu (cf. Lluc 18,9-14). Tant un com l'altre pregunten Déu però, quina diferència! El fariseu ho fa des de l'autosuficiència —no necessita Déu, ja es té a ell mateix— mentre que el publicà ho fa des de la pobresa. Lluc acaba el fragment amb una frase lapidària: «Aquell (el publicà) plagué Déu mentre l'altre, no...»

Pel que fa al do (de Déu), hi ha un do major (nota musical) i un do menor. El do major és la vida, el menor és —en paraules de l'autora— «la traça que tenim de complicar les coses». Però el que Déu ens regala primer és la llum. «La llum és néixer de nou», diu la germana. Nicodem ho va captar. I nosaltres?

Néixer i renéixer

PERE CANALETA ARGEMÍ

President interdiocesà

Hem arribat al món i, en certa manera, fem camí. Fem el camí de la fe que és néixer i renéixer continuament a Déu en conversions successives. Ho experimentem. No és sols un, sinó que són molts els moments en els quals, per obra de la contínua novetat que ens regala Déu, tornem a descobrir el sentit de la nostra identitat i missió cristiana. Aquestes circumstàncies són a les que hem de dedicar, discernir a la llum de l'Evangeli, la resposta adequada a les persones, fets, circumstàncies, matisos i situació.

Des de Vida Creixent hem de veure en Crist la llum i la mirada neta. Ell és qui ens ajuda a veure les coses, les persones en la seva realitat més pura i més autèntica. Fixem-nos en Ell que mira amb amor i només l'amor veu i ajuda a veure-hi amb transparència i ens envia a ser com Ell, llum en el món que és casa de tots, casa nostra.

A Vida Creixent hem de mirar amb la mirada del Crist que recrea i renova totes les coses. Que el seu amor ens faci veure amor i donar amor en tot i a tot el que existeix.

L'objectiu fonamental de tot cristià és saber copsar la música de Déu.

LUNET
LUNET
COMERCIAL

**EL BENESTAR SEMPRE
COMENÇA AMB UN SOMRIURE**
- Mare Teresa de Calcuta

lunet.es
comercial@lunet.es - 902 010 977

PASTORAL AMB JOVES

GUILLEM LISICIC

Seminarista de l'arxidiòcesi de Barcelona

Jove de Barcelona, aixeca't i sigues testimoni!

«Jove, aixeca't i sigues testimoni.» Aquest és el lema del Pelegrinatge Europeu de Joves per al 2022 a Santiago de Compostel·la. La trobada amb Crist ens fa sortir i testimoniar, això ho hem experimentat aquest juliol, ja que hem pogut veure com el Senyor ha sortit a l'encontre d'alguns adolescents de Barcelona. Ja al segle III dC, Tertul·lià va adonar-se que l'eix del cristianisme era la carn: «*caro salutis est cardo*», perquè és la porta d'entrada de la salvació. Ara, segles després, en una terra secularitzada i immersa en un «canvi d'època», la carn segueix sent el camí.

Aquesta ha estat la nostra experiència com a educadors i monitors de les colònies d'estiu «Viu l'estiu», coordinades pel Secretariat de Pastoral amb Joves de l'arquebisbat de Barcelona (@esglesiajovebarcelona), el mes de juliol passat. Nosaltres, monitors de diverses realitats eclesials, vam respondre afirmativament a la petició del director del Secretariat, Mn. Carlos Bosch. Sense saber exactament què ens esperava, en aquestes vacances i sense conèixer els altres membres de l'equip, vam dir sí. I res més: a partir d'aquí va brollar tot.

L'eix principal sobre el qual van pivotar les colònies i la proposta no va ser altra cosa que la relació personal entre nosaltres, monitors, i la cerca comuna de la presència de Déu durant aquells dies. Ja des del primer dia, el Senyor va tenir l'immens regal per a cadascú de nosaltres de posar-se al centre de les colònies: ja al viatge amb tren, el desig que fossin dies de creixement personal i ocasió per aprofundir en la fe era als nostres cors. Aquella mateixa nit, es va fer patent el do de la unitat dels convocats per estar amb Ell i servir-lo en l'atenció i educació dels nois. Va ser un fenomen acaparador, especialment si es considera el fet que eren unes vacances coordinades sinodalment per set parròquies de diferents barris, estils i ubicacions de l'arxidiòcesi.

En certa manera, la setmana de «Viu l'estiu» se'n va imposar com la implantació d'un «hospital de campanya». Hem constatat l'assot de la fragilitat de l'adolescent; la ferida intensa

Cartell del Pelegrinatge Europeu de Joves 2022 a Santiago de Compostel·la.

que reclamava ser acollida, escoltada i mirada en la seva totalitat. Els monitors hem intentat acollir-los tal com eren: escoltar-los, divertir-nos, gaudir de la natura, corregir-los quan calia i sortir al seu encontre acompanyant-los en la necessitat de trobar Algú que respongui completament les seves preguntes. Encara que molts no en fossin conscients.

Tot això a través de la carn tocada i canviada pel Senyor per presentar i proposar la concreció i la bellesa del cristianisme avui. Una concreció que va emergir amb potència i sorpresa en la posada en comú de l'últim dia, quan ens va acompanyar paternalment el bisbe Toni Vadell. Part dels participants va testimoniar valentament ferides i un patiment humà profund i, alhora, com havien començat a poder mirar-se a si mateixos i a entendre qu'isón i per a què estan fets gràcies a l'encontre personal amb el Senyor, tal com va testimoniar un noi.

Dies de felicitat i de descobrir que l'Església és un lloc on tot el que és humà queda abraçat per la presència del Senyor!

El desig que fossin dies de creixement personal i ocasió per aprofundir en la fe era als nostres cors

TESTIMONIS DE FE

Alliberada la germana Gloria

BEATRIZ MORETÓ SEGARRA
Delegada d'ACN a Barcelona

Després de més quatre anys i mig de captiveri en mans d'insurgents jihadistes malians, la germana Gloria Cecilia Narváez Argoti, missionera colombiana, va ser alliberada dissabte 9 d'octubre.

En un missatge enviat a Ajuda a l'Església Necessitada (ACN), Mons. Jonas Dembele, president de la Conferència Episcopal de Mali, va declarar: «Aquest és un gran dia per a l'Església de Mali i per a l'Església universal, que ha estat pregant per ella. Malgrat les dificultats, Déu no abandona el seu poble, el beneeix, i les pregàries de l'Església han ajudat a sostenir la germana Gloria. Estem segurs que va passar per moments molt difícils, però res no és impossible per a Déu.» I va afegir: «Hem organitzat misses d'acció de gràcies a les parròquies i a les diòcesis, per donar gràcies a Déu i pregar pel poble de Mali i per la pau al nostre país.»

Des de Colòmbia, el germà de la Gloria, Edgar, parla de la reacció davant la notícia al país natal de la religiosa. «Em va contactar la policia, van rebre fotografies d'ella. Ja està en companyia del bisbe a Mali i està lliure. Gràcies a tots els periodistes i a totes les persones del món per les seves pregàries per a l'alliberament

de la meva germana. Ho estem celebrant per tot Colòmbia.»

Thomas Heine-Gelder, president executiu d'ACN, també va expressar el seu agraïment a tots els que, durant els darrers anys, han estat pregant per aquesta intenció. «A ACN sempre hem pregat especialment pels qui són detinguts injustament. La germana Gloria ha estat en la ment i el cor dels nostres benefactors durant tots aquests anys, però especialment durant la darrera Quaresma i també durant la Setmana Roja pels cristians perseguits, en la nostra campanya per alliberar els captius. El seu alliberament, després de quatre anys de resistència pacient i fidel, ens anima a continuar pregant per tots els que encara esperen llibertat.»

La germana Gloria Cecilia va ser segrestada el 7 de febrer del 2017, quan era amb tres monges del seu orde religiós, les Germanes Franciscanes de Maria Immaculada. El grup terrorista del Front de Suport per a l'islam i els Musulmans, una branca d'Al-Qaeda, va envoltar el grup i es va preparar per prendre com a hostatge la més jove de les monges. La colombiana, però, que era la més gran d'edat, es va oferir a ser presa en lloc d'ella. Durant un temps se la va donar per morta, però un vídeo difós el 2019 va confirmar que encara era viva.

Dècades d'inestabilitat

L'Informe de Llibertat Religiosa d'ACN del 2021 afirma que «el segrest de la monja juntament amb diferents atacs a assentaments militars, mostren el caràcter cada vegada més cruent dels grups terroristes islamistes internacionals al Sahel».

Mali és un país majoritàriament musulmà, en el qual els cristians representen menys del 3% de la població. Aquest país porta anys immers en conflictes constants. Els actes terroristes es veuen agreujats per les tensions ètniques que travessen tot el país, però que són especialment intenses entre el nord i el sud.

JONAS DEMBELE
«Déu no abandona el seu poble, el beneeix, i les pregàries de l'Església han ajudat a sostenir la germana Gloria»

L'arquebisbe de Bamako, Jean Zerbo, rep la germana Gloria després de ser alliberada.

SABER ESCOLTAR

La torre de Babel

El capítol XI del llibre del Gènesi tanca el camp de la prehistòria i obre el de la història. És un relat que ha fet córrer molta tinta als estudiosos de la Bíblia. Em fixo en els primers versets referits a la dispersió de la descendència de Noè. Essent un sol poble, arribaran a diferenciar-se. Trencaran els sentiments i propòsits unitaris, per acabar en una separació entre ells. El relat —la interpretació l'han de fer els biblistes— mostra la supèrbia i l'autonomia davant Déu.

La Bíblia catalana interconfessional ho explica de forma entenedora. Hi ha un èxode. Els homes, buscant més espai, troben una plana al sud d'Àràbia. Determinen l'organització de la ciutat. El seu nom és Babel i recorda Babilònia. És el

contrari de la Pentecosta cristiana, on els apòstols eren entesos pels fidedels amb la seva llengua. Fa notar l'Esclatrat que construeixen amb maons en lloc de pedra i amb asfalt en lloc de morter.

Edifiquen una ciutat i una torre que arribi fins al cel; d'aquesta manera es faran un nom i no es dispersaran per tota la terra. Aquesta torre seria una imitació de la residència de diverses divinitats. Edificis anomenats «zigurats» que tenien una forma escalonada.

Déu baixa per veure la ciutat i la torre i, comprovant l'actitud d'aquests constructors, decideix confondre'ls en el seu llenguatge, per tal que no s'entenguin. Alhora, els dispersa per tota la terra i així abandonen la construcció de la

ciutat. El text sagrat no vol col·locar aquí el fet que parlem diverses llengües, sinó que es tracta d'una narració teològica.

Aquest relat bíblic té actualitat. Deixa clar que els humans, amb la nostra supèrbia, refuseu Déu. Els «fills dels homes» no poden substituir Déu. Quan ho fan, Déu els confon. La revolta i la pretesa victòria no han servit de res. No obstant, la Bíblia presenta, en el capítol següent, la gran figura d'Abraham que estima Déu i que comença la gran nissaga dels fills de Déu, que arriba fins a nosaltres.

**Els humans,
amb la nostra supèrbia,
refuseu Déu**

P-J YNARAJA

Sacerdot del Montanyà
ynaraja@gmail.com

El lector deu haver observat la poca simpatia que tinc per les organitzacions organitzades d'organismes. La nostra esperança es troba en una feliç situació, alliberats de l'espai/temps, sense perdre la individualitat d'alguna manera. En això ens distingim radicalment de l'esperança budista. La nostra eternitat no és cap nirvana.

El Mestre va dir: «A casa del meu Pare hi ha lloc per a molts; si no n'hi hagués, us podria dir que vaig a preparar-vos-hi estada?» (Jn 14,2). Una cosa com una bresca de mel, de múltiples cel·les, dividides i íntimament unides, plenes del mateix nèctar transcendental, la nostra mel sagrada. I que el Senyor em perdoni si no l'he encertat en la comparació.

Les circumstàncies m'han conduït a ser vocacionalment un *free-*

A PROPÒSIT DE...

Fonaments

lance de l'Evangeli. D'aquí la meua suspicàcia per les iniciatives que avui apareixen, que demà germinen i que, sense donar fruits, ja s'autoqualifiquen de messiàniques.

Soc amic de qui aleshores era estudiant i que avui és espòs i pare de cinc fills. Va venir a casa amb els seus, aquesta visita era una amistat cristiana sincera. Són estrangers i feliçment cristians.

Vaig convidar uns amics a passar una estona junts. Es va parlar d'inquietuds cristianes, ells de Chemin Neuf, Communauté de l'Emmanuel, Foyers de Charité, Scouts d'Europa, nosaltres d'Escotisme catòlic o Comunitat fluctuant de la Llobeta.

**Tots van explicar
que dedicaven part
de la seva vida a ajudar
els altres**

Se'm va proposar que cadascú expliqués la seva actitud personal pel que fa a la fe. Els fills, no els pares, ni jo mateix.

La dificultat que tres llengües fossin les pròpies, i que calgués traducció, exigia una explicació sincera i senzilla.

Alguns dels nostres es van referir a la seva vivència familiar-matrimonial.

Els eren solters. El gran va explicar breument la seva etapa de dubtes, que ja havia superat. Altres es van referir a les dificultats per acceptar la fe i les seves conseqüències. La petita, amb una senzillesa ingènua, ens va confiar que, potser per la seva joventut, no li costava ser i manifestar-se cristiana.

Tots estàvem sorpresos per aquesta actitud valenta. Tots, gràcies a Déu, van explicar que dedicaven part de la seva vida a ajudar els altres. (Continuarà.)

SIGNES D'AVUI

Perdó amb dimensió històrica

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

En el canvi del segon al tercer mil·lenni vivia a Roma. Gaudia de l'acreditació de la sala de premsa del Vaticà i vaig poder observar amb especial interès una decisió del papa sant Joan Pau II. Com a preparació per a aquest esdeveniment, el Papa havia escrit sis anys abans de l'any 2000 la carta apostòlica *Tertio millennio adveniente*. En ella, hi entén el jubileu com un any de gràcia, de perdó, de reconciliació i de conversió. En el seu missatge als indígenes del continent americà, pronunciat a Santo Domingo el 1992, havia deixat clar aquest principi: «El món sempre té necessitat del perdó i de la reconciliació entre les persones i entre els pobles. Només sobre aquests fonaments es podrà construir una societat més justa i

fraterna.» Demanava als indígenes que «perdoneu a tots aquells que durant aquests cinc-cents anys han estat causa de dolor i de patiment per als vostres avantpassats i per a vosaltres». Quan va arribar l'any del jubileu, va accentuar la seva petició del perdó històric. Alguns alts prelats temien que aquesta actitud del Papa pogués afeblir l'Església. Joan Pau II va realitzar nombroses peticions de perdó. La humilitat enforteix i reconeix l'altre en la seva dignitat. Sense perdó, no hi ha reconciliació. Tota eucaristia comença amb una actitud penitencial i el signe de pau abans

Com podem arribar a reconciliar-nos si no hi ha capacitat per al perdó?

de la comunió simbolitza la reconciliació de les persones i dels pobles.

Porto això a col·lació respecte de la carta que el papa Francesc va escriure al president de Mèxic amb motiu del bicentenari de la declaració de la Independència. Abans d'opinar sobre ella, l'he llegida, com és lògic. Un text excel·lent amb molts matisos. Algunes reaccions que s'han produït a Espanya per importants polítics i sectors radicals han estat insultants. Dubto que l'hagin llegida i, si ho han fet, reflecteixen un fanatisme extrem. Aquesta carta encaixa perfectament amb la resposta del Papa a l'entrevista concedida a la COPE sobre la necessitat de la reconciliació per construir un futur fraterna Espanya. Com podem arribar a reconciliar-nos si no hi ha capacitat per al perdó?

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Recordant

Va ser fa uns anys quan iniciàvem la nostra tasca a l'Hospital de Campanya de Santa Anna responent a la crida del papa Francesc. Va coincidir l'onada de fred i la decisió d'obrir les portes als sensesostre amb una exposició que les germanes de la congregació de la Mare Teresa de Calcuta inauguraven al claustre de l'església de Santa Anna sobre la seva fundadora.

Al volant de la festa de la santa missionera de l'Índia, ho vam recordar a l'Eucaristia del diumenge: en aquesta exposició, el lloc principal estava reservat per a una reproducció de l'habitació de la mare Teresa amb tots els seus detalls. Ocupava una cantonada del claustre i era el

lloc més visitat i venerat.

Al matí d'una de les nits més fredes d'aquell gener del 2017, quan l'església estava plena de pobres dormint als bancs —llits improvisats—, un dels vigilants de l'exposició va contemplar que l'habitació reproduïda de la mare Teresa estava «okupada»: un home dormia feliçment al lloc venerat.

Indignat, el vigilant va anar a dir-ho a les germanes pensant en el disgust que tindrien. La sorpresa fou gran quan, tot somrient, li van demostrar quina és la veritable jerarquia de valors quan s'ha fet una opció pels més pobres. Aquesta va ser la seva resposta: «Oh, no passa res, és el que la mare Teresa hauria

volgut. Res millor que donar habitació al que ho necessita.»

Potser tots ens hauríem d'examinar de les nostres respostes a la vida. I ens adonaríem que sovint les «conviccions» no passen de la teoria, però, quan arriba la pràctica, no ens en sabem avenir. Llevat que, com la mare Teresa, estiguem acostumats a fer-les vida.

Tots ens hauríem d'examinar de les nostres respostes a la vida

Esther Vilar, als seus 99 anys, continua molt activa fent puntes.

Treure bona punta a la vida

Esther Vilar ha fet puntes per a les estovalles d'altar de temples com la catedral de Barcelona o Santa Maria la Major de Roma

A la vora d'un petit bosc, en una finca particular del poble de Mont-ros, al municipi de Cabdella, les mans de l'Esther Vilar avancen corriols d'entramats en fil blanc que van donant forma a flors i fulles, com les que l'envolten a ella quan és al Pirineu. Cada any, un cop ha vist sortir els primers bolets de tardor, retorna a Barcelona. És veïna del barri barceloní de la Sagrada Família, però cada any passa els mesos d'estiu en família en un raconet tranquil i amb molt d'encant a la Vall Fosca. A les muntanyes pallareses aquest mes d'agost l'Esther ha festejat el seu 99è aniversari. Ni sembla que hagi fet tants anys, ni se n'amaga cap ni un. Perquè aquesta dona sap posar vida als anys més que no pas anys a la vida. A la vida, senzillament, li treu punta i, des de fa uns quants anys, ho fa amb el ganxet.

«Soc molt entusiasta de les labors, i sempre havia fet mitja, però als 87 anys em vaig trencar el canell, em van haver de posar una pròtesi i ja no en vaig poder fer més», explica. «Un dia, una bona amiga va venir a casa amb un rodet de fil i ganxet, i el dibuix d'una mostra per fer una punta i em va preguntar si la sabia fer. Com que no em sé estar sense fer res, li vaig dir que sí. Vaig saber treure bé el dibuix amb el ganxet i, des d'aleshores, ja no ho he deixat», diu. Aquella primera experiència va ser una punta per unes estovalles d'altar d'església, una idea que a l'Esther li va donar ales per planificar labors per a d'altres temples.

La primera i segona que va fer van ser per a la seva parròquia, l'Esperit Sant. «Després vaig parlar amb la superiora de les monges que es cuiden de la catedral de Barcelona i els vaig fer més de mig metre de punta per a l'altar major, que posen els dies de festa», detalla Vilar.

En un llibre de puntes d'església va veure un dibuix de flors que envolten la creu i li va agradar tant que s'ha fet seu el motiu i és el que més reproduceix. A més de les dues primeres de l'església de l'Esperit Sant, ha fet una quinzena de puntes per a la catedral barcelonina, una desena per a la Sagrada Família, i també n'ha fet, a Barcelona, per a les esglésies de Santa Teresa de l'Infant Jesús, i de Sant Mateu.

Carme Escales i Esther Vilar, en un moment de l'entrevista.

«Etic en pau, soc feliç i em sento molt acompanyada»

«Amb el ganxet he trobat la meua alegria»

Puntes per a Roma

Mirant un dia, per televisió, una missa oficiada pel papa Francesc a l'església papal de Santa Maria la Major de Roma, en un moment en que les càmeres de televisió van enforcar l'altar, l'Esther es va fixar que les estovalles tenien el mateix motiu que ella havia fet per a algunes esglésies de Barcelona. I tot d'una li varen venir ganes de fer una punta amb un motiu diferent per a aquella església de Roma. «Com que tinc una neboda que viu allà, li vaig demanar que anés a prendre les mides de la taula de l'altar», recorda. I un cop va tenir la punta acabada, va preparar

Eva Perisè

una carta per al Papa. «Des de Santa Maria la Major em varen respondre, agraint-me el detall i demanant-me si els en podia fer alguna més», explica l'Esther Vilar. I n'ha fet ja 11 metres per a aquesta església de Roma i uns quants més per a la catedral de Sant Joan del Laterà, també a la capital italiana. Del mateix Vaticà també va rebre correspondència, una carta d'agraïment i un rosari que guarda com un tresor.

I el 8 de desembre, el dia del seu sant, ara fa dos anys, l'Esther va viatjar a Roma per veure les seves puntes posades a la taula de l'altar de l'església de Santa Maria la Major. «Va ser magnífic», diu. «Estic en pau. Amb 99 anys soc feliç i em sento molt acompanyada», expressa. L'any passat, a la missa de les 11 del matí des de Santa Maria la Major li van felicitar l'aniversari i ella ho va poder sentir, a través del telèfon mòbil amb què ho enregistrava la seva neboda.

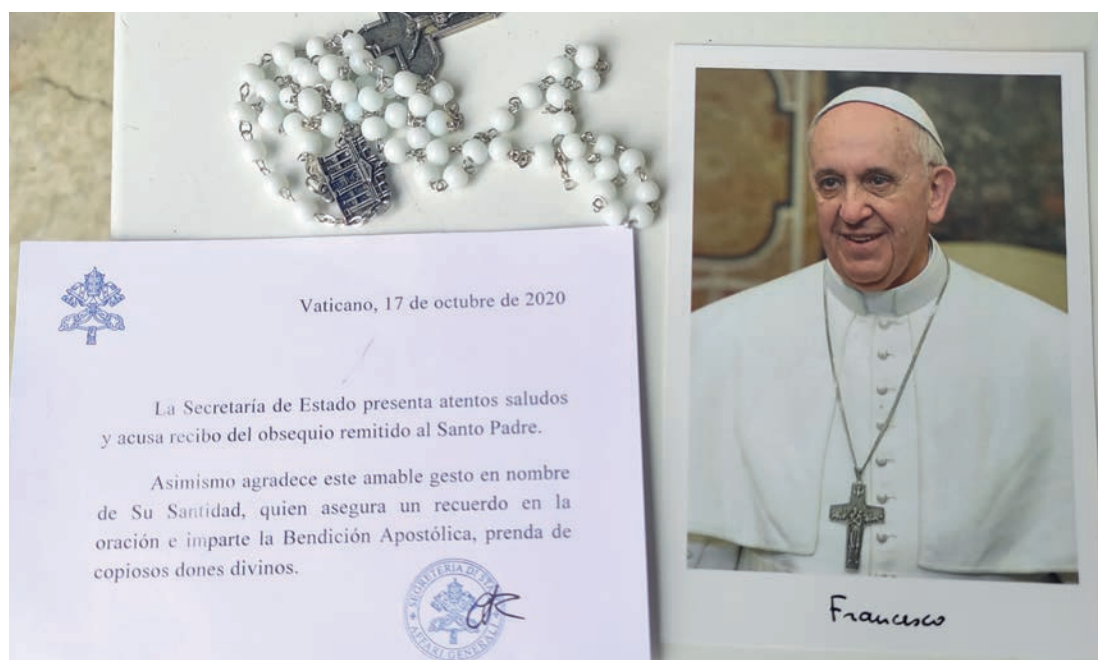
Ja són més de 50 les puntes que ha acabat. Les que prepara ara són per a l'altar de Santa Maria del Mar, a Barcelona. «Em surten molt ràpid, penso que és el Senyor que m'ho fa fer de pressa», afirma. «Amb el ganxet he trobat la meua alegria, ho visc com un agraïment. Dono gràcies a Déu de tenir encara el cap clar, tot i que vaig tenir el Covid i he perdut una mica de memòria. Però no vaig voler anar a l'hospital perquè sabia que estaven col·lapsats. I els meus fills em van creure.»

Fortalesa vital

L'Esther Vilar va néixer a Sant Boi de Llobregat, el 21 d'agost del 1922, i fins als 37 anys va viure feliçment soltera, sense cap mena de complex, per voluntat pròpia. Però aquell any, en un aplec, a Roma, va conèixer el que seria el seu marit i pare dels seus tres fills. 15 anys després de casar-se, va quedar vídua i va haver de tirar endavant tota sola la família. Va treballar fins als 70 anys, i després va dedicar molt de temps al voluntariat, visitant malalts a l'Hospital de Sant Pau. «La millor medicina és ser positius», els deia. Optimisme i agraïment l'han anat acompanyant fins a les portes d'un segle sencer de vida, on és ara, sempre amb un al·licient a les mans, que fa els seus dies més saborosos.

Batejada i confirmada a Sant Boi de Llobregat, ja des de molt jove, quan va anar a viure a Barcelona, freqüentava un grup de les Filles del Cor de Maria. Va fer Cursets de Cristiandat i era assídua a la parròquia de l'Esperit Sant. «Hi participava molt, feia les lectures, era documentalista i catequista dels nens que es preparaven per a la Primera Comunió, i també fèiem misses nocturnes participades», recorda. També des de la parròquia de l'Esperit Sant, l'Esther va ser una de les impulsores d'un grup que seguia la psicologia de l'escriptor i pensador francès Marcel Légaut i és, des del primer dia, subscriptora de *Catalunya Cristiana*.

Del mateix Vaticà va rebre una carta d'agraïment i un rosari que guarda com un tresor.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Drets i deures

Benvolguts i benvolgudes, la persistent pandèmia ha obligat les autoritats sanitàries a restringir la mobilitat de les persones per protegir el dret a la salut de la col·lectivitat. Aquesta decisió ha comportat que els ciutadans veiessin retallats alguns drets considerats fonamentals per tal de controlar la transmissió de les infeccions i tallar les cadenes de contagi. La pandèmia sembla estar cada vegada més sota control, encara que no del tot, sobretot per l'acció eficaç de les vacunes. Però aquí no volem parlar de la pandèmia, sinó dels drets i els deures dels ciutadans, que s'han vist afectats per les restriccions imposades.

En els innombrables debats i opinions que s'han exposat —amb diferent encert— per part de personal sanitari, juristes, polítics i altres col·lectius, m'han sorprès, bàsicament, dues coses: primer, que es parli només de drets i gairebé mai no es parli de deures, com si els drets fossin il·limitats; segon, que quan es parla de drets, només es parli dels drets d'uns ciutadans i no dels drets de tots els ciutadans.

Pel que fa als drets, la sorpresa es converteix en indignació quan es justifica que els drets no es poden restringir sense un motiu evident, ja que són el nucli de la vida política en democràcia. Així ho argumentava John Stuart Mill al segle XIX quan deia que els drets individuals de les persones no poden ser limitats per ningú de manera arbitrària, ni tan sols per l'Estat. Però això no significa que no tinguin límits, ja que el mateix autor deia que l'únic límit dels drets individuals de les persones són els drets dels altres. Quan l'exercici dels meus drets interfereix en l'exercici dels drets legítims dels altres, preval el respecte al dret dels altres enfront del meu dret. Això és el que, teòricament, ordena la llei en una societat.

Els drets, per tant, són la base de la convivència democràtica, però només són una cara de la moneda. Una societat que només es basa en drets és una societat «unidimensional» i, per tant, desequilibrada, perquè un dret només té sentit si va acompanyat intrínsecament d'un deure. Si no hi ha deures, no hi ha drets: aquesta és la realitat

oblidada de la nostra convivència. Els drets, per tant, són limitats per definició. Fins que no assumim, començant pels teòrics de la jurisprudència, que els deures són més importants que els drets, la nostra convivència ciutadana s'anirà fent cada vegada més inviable.

Aquests mesos s'ha parlat de no restringir drets fonamentals dels individus, en aquest cas la mobilitat i la vida social. Certament, tant una com l'altra són fonamentals per a la convivència democràtica, però ¿no ho són també el descans i el silenci? Qui protegeix aquests drets fonamentals als qui no els poden gaudir? O és que és més fonamental la disbauxa decadent de certs ambients nocturns que el descans merescut dels ciutadans responsables? No restringim la llibertat de moviment al carrer quan obliguem els ciutadans a observar les normes de circulació? Hi ha molts dèficits en la concepció de les nostres llibertats que van en detriment de la convivència. Una llibertat només és llibertat quan és limitada i respecta les llibertats dels altres.

Ben vostre.

Capacitat i coratge de crear esperança

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Fa poques setmanes el papa Francesc ens ha sorprès amb unes «peticions» dirigides a nombrosos col·lectius de la nostra societat d'avui. Ho ha fet en un videomissatge dirigit als moviments populars, als membres dels quals definia com a «poetes socials» per la seva capacitat i coratge de crear esperança allà on només hi ha descartament i exclusió. Així, s'ha dirigit «en nom de Déu» als grans laboratoris i les seves patents; als grups financers; a les grans corporacions petrolieres, forestals i immobiliàries; a les grans corporacions alimentàries; als fabricants i traficants d'armes; als gegants de la tecnologia; als gegants de les telecomunicacions; als mitjans de comunicació social; als països poderosos, als polítics de tots els partits... A tots els ha demanat el respecte a la persona humana i als seus drets, sobretot en la situació vulnerable que molts viuen. S'ha referit a la necessitat d'un bon viure humà que ens posi en harmonia amb tota la humanitat, amb tota la creació.

Quan es refereix als líders religiosos els demana que el nom de Déu no s'empri mai per fomentar guerres ni cops d'Estat i els demana posar-se al costat del poble, dels treballadors i de la gent humil, fent realitat un desenvolupament humà integral. El camí serà estendre «ponts d'amor» perquè la veu de la perifèria amb els seus planys, però també amb el seu cant i la seva

alegria, no infongui por sinó empatia a la resta de la societat. És per això que no podem separar l'amor de Déu de l'amor al proïsme, tal com ho llegim a la primera carta de sant Joan: «Si algú afirmava: "Jo estimo Déu", però no estima el seu germà, seria un mentider, perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu. Aquest és el manament que hem rebut de Jesús: qui estima Déu, també ha d'estimar el seu germà» (1Jn 4,20-21). Heus ací la mesura per mesurar un amor que no té mesura.

Jesús, com ell ha fet, ens ha ensenyat a vèncer qualsevol temptació posant la nostra confiança en Déu. En primer lloc, cal posar l'esforç treballant pel bé de tots, ja que no és possible estimar el proïsme com a un mateix sense la ferma i constant determinació d'esforçar-se per aconseguir el bé de tots i de cadascú, perquè tots som responsables de tots. I, en segon lloc, fent el possible perquè la relació amb l'univers creat i les diverses activitats que l'home dedica a la seva cura i transformació, diàriament amenaçades, assegurin la seva preservació. Separar de la nostra vida la fe en Déu i el seu amor, com a font de pensament i d'acció, ens fa afirmar que bona part de la crisi que afecta el cristianisme europeu sigui, fonamentalment, una crisi sobre Déu. Per això, en nom de Déu, les coses poden anar d'una altra manera, més humana, més divina.

COMENTARI DE LA PARAULA

El segon manament de la llei, «estimaràs el teu pròxim com a tu mateix», és exactament igual al primer manament

GLÒRIA MOVÉS

Després que els saduceus s'haguessin quedat sense resposta arran del cas de moral que plantejaren insidiosament a Jesús per ridiculitzar la creença en la futura resurrecció dels morts que s'obria pas a Israel (Mc 12,18-27), ara són els lletrats els qui han baixat a la palestra. Jesús no solia parlar dels manaments de la Llei de Déu; d'aquí que un dels lletrats l'interrogui per posar-lo a prova: «Mestre, quin és el primer manament?» Jesús respon com faria tot bon jueu recitant el Xema Israel: «El primer de tots: "Escolta, Israel, el Senyor, el nostre Déu, és l'únic Senyor", i: "Estimaràs el Senyor, el teu Déu, amb tot el teu cor..."», com llegim en el Deuteronomi (Dt 6,4-5), però li passa tot seguit la pilota al lletrat: «Aquest és el primer manament; el segon, però, és exactament igual a aquest: "Estimaràs el teu pròxim com a tu mateix"», que trobem en el Levític (Lv 19,18). El text usual minimitza l'equiparació dels dos manaments: «El primer és... El segon és aquest...» El lle-

trat s'ha vist atrapat pel fet que Jesús hagi situat en el mateix pla Déu i el pròxim. L'amor al pròxim no figurava en la primera Llei; tan sols s'afegí més tard en el Levític. D'aquí que el lletrat s'hagi vist forçat a assentir positivament: «Has dit molt bé, Mestre, en veritat que hi ha un únic Déu i que no n'hi cap més fora d'ell» i a reconèixer tot seguit: «i que estimar-lo amb tot el cor..., així com estimar el pròxim com a tu mateix és més gran que tots els holocaustos i sacrificis.» Jesús ha aprofitat l'avinentesa per deixar ben clar que l'amor a Déu i l'amor al pròxim són inseparables. «No ets pas lluny —li concedeix— del Regne de Déu.» Jesús ha silenciït així els diferents estaments dirigents que s'havien proposat, l'un rere l'altre, d'atrapar-lo en alguna contradicció. Tot seguit es posarà a ensenyar a la gent en el Temple, negant que fos ell el Messies davídic que propugnaven els lletrats (Mc 12,35-37).

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

Si el cos és obra de Déu, per què sant Pau diu que la carn no val per a res?

Sant Pau diu als Gàlates que «els desigs de la carn són contraris als de l'esperit, i els de l'esperit, contraris als de la carn» (5,17). Aquestes paraules sembla que confirmen la contradicció que enunciem en el títol d'aquesta consulta. I, tanmateix, no tot el que sembla ho és.

Més d'una vegada he explicat a catequesi i predicacions que el llenguatge es presta sovint a ambigüitats que s'acaben entenent malament i ens convencem del que no és. Un exemple és quan escoltem d'alguna carta de sant Pau les paraules «Llei» i «lleï». Sí, ja sé que sembla que parli d'una mateixa paraula i, això no obstant, som davant de dues accepcions que quan les sentim, en no distingir-ne la majúscula de la minúscula, ens poden dur a la confusió.

Quantes vegades ens haurem preguntat: però sant Pau, està a favor de la Llei o no? Però aquest és un altre tema. En tenim prou entenent que l'aparença de la paraula escoltada no és suficient. En un exemple molt més actual i quotidià, si dic que la «tele» està malament, em refereixo que la Televisió, és a dir, el canal, ofereix mals programes?, o bé estic parlant que el nostre televisor, l'aparell electrodomèstic, no funciona?

Quan sant Pau parla de la «carn» no hem d'entendre el «cos», i encara menys caure en la trampa del dualisme que separa cos i esperit fins a «esquarterar» la persona. Com bé diu sant Joan Pau II, «Pau pensa en la tensió que existeix a l'interior de l'home, precisament en el seu "cor"».

Així doncs, la carn de què parla sant Pau es refereix a la concupiscència de què parla a la carta als Efesis: «Vivíem seguint els desigs de la nostra carn, satisfent els volers de la carn» (Ef 2,3).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXXI de durant l'any

Lectura primera

Dt 6,2-6

Escolta, Israel: Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor

Lectura del llibre del Deuteronomi

En aquells dies, Moisès digué al poble: «Reverencia el Senyor, el teu Déu, compleix durant tota la vida els manaments que et dono, tant tu, com els teus fills i els fills dels teus fills. Així viureu anys i més anys. Escolta, Israel, mira de posar en pràctica això que et dono; així seràs un poble feliç i nombrós en un país que regalima llet i mel, tal com el Senyor ho va prometre als teus pares. Escolta, Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces. Guarda en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono.»

Al·leluia

Jn 14,23

Qui m'estima, farà cas de les meves paraules, diu el Senyor; el meu Pare l'estimarà i vindrem a fer estada en ell.

Salm responsorial

17

Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu, roca i muralla que em deslliura.

R. Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo, escut i força que em salva. Rodejat d'adversaris delirants, clamo el Senyor, crido auxili d'entre els enemics. *R.*

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. Benееixo el Senyor que em salva. Ha donat grans victòries al seu rei, ha mostrat l'amor que té al seu ungut. *R.*

Lectura segona

He 7,23-28

Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, els sacerdots de l'antiga aliança van ser molts, perquè la mort els impedia de continuar en les seves funcions. Però Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals. Per això té el poder de salvar definitivament tots els qui per ell s'acosten a Déu, ja que viu intercedint per sempre a favor d'ells. Un sacerdot així és el que ens calia: sant, innocent i sense taca; per això va ser tret d'enmig dels pecadors i enlairat més amunt del cel. Ell no necessita, com els altres, oferir víctimes cada dia tant pels seus propis pecats com pels pecats del poble: es va oferir a si mateix una sola vegada. La Llei havia fet sacerdots uns homes plens de febleses, però els termes del jurament que ha substituït la Llei han consagrat el Fill, que serà per sempre un sacerdot perfecte.

Evangelí

Mc 12,28b-34

No ets lluny del regne de Déu

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, un dels mestres de la Llei anà a trobar Jesús i li va fer aquesta pregunta: «Quin és el primer de tots els manaments

de la Llei?» Jesús li respongué: «El primer és aquest: "Escolta, Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament, amb totes les forces." El segon és: "Estima els altres com a tu mateix." No hi ha cap altre manament més gran que aquest.» El mestre de la Llei li digué: «Molt bé, mestre. És

veritat que Déu és un de sol i que no n'hi ha cap altre fora d'ell. I que estimar-lo amb tot el cor, amb tot el pensament i amb totes les forces, i estimar els altres com a si mateix és millor que tots els sacrificis i totes les ofrenes cremades a l'altar.» Jesús, en sentir aquesta resposta tan assenyada li digué: «No ets lluny del regne de Déu.» I ningú no s'atrevia a fer-li cap més pregunta.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Octubre

31. DIUMENGE

Diumenge XXXI de durant l'any, Verd. Lectures: Deuteronomi 6,2-6 / Salm 17 / Hebreus 7,23-28 / Marc 12,28b-34

SANTORAL: Alfons Rodríguez, rel.; Lucil·la, vg. i mr. Quintí, mr.; Vol-fang, b.

Novembre

1. DILLUNS

Tots Sants (S), *Blanc*. Lectures: Apocalipsi 7,2-4.9-14 / Salm 23 / 1 Joan 3,1-3 / Mateu 5,1-12a

2. DIMARTS

Commemoració dels Fideles Difunts, Morat. Lectures: Romans 8,31b-35.37-39 / Salm 114 / Joan 17,24-26

3. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 13,8-10 / Salm 111 / Lluc 14,25-33. O bé: *Sant Martí de Porres* (ML), *Blanc*. Solsona i Urgell: **Sant Ermengol** (S),

Blanc. Vic: *Sant Pere Almató* (ML), *Vermell*.

SANTORAL: Malaquies, b.; Sílvia.

4. DIJOUS

Sant Carles Borromeu (MO), *Blanc*. Lectures: Romans 14,7-12 / Salm 26 / Lluc 15,1-10

SANTORAL: Fèlix de Valois, prev. i cofund.; Modesta, vg.; Vidal i Agrícola, mr.

5. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 15,14-21 / Salm 97 / Lluc 16,1-8. O bé: *Santa Àngela de la Creu* (ML), *Blanc*. Sant Feliu de Llobregat: *beata Maria Ràfols* (ML), *Blanc*.

SANTORAL: Bertil·la, ab.; Magne, b.

6. DISSABTE

Sant Pere Poveda (MO), *Vermell*. Lectures: Romans 16,3-9.16.22-27 / Salm 144 / Lluc 16,9-15. Barcelona: **Sant Sever** (MO), *Vermell*.

SANTORAL: beata Beatriu, vg.; Josepa Naval i Girbés, rel.; Lleonard, erm.

El Sant 4 NOVEMBRE

Sant Carles Borromeu

El trencament de Luter amb Roma va provocar una profunda crisi en el cristianisme occidental. Tanmateix, algunes de les crítiques del reformador alemany cap a l'Església no eren infundades. La contrareforma, doncs, va confirmar la doctrina catòlica contra els protestants, alhora que corregia els errors propis en la vida de l'Església. Un dels sacerdots que més va treballar pel rigor dels eclesiàstics va ser sant Carles Borromeu (1538 – 1584).

Nascut en una família noble i influent del nord d'Itàlia (el seu oncle matern va ser el papa Pius IV), amb només 22 anys, i sent encara laic, va ser creat cardenal. Aquest havia de ser tan sols un càrrec honorífic, però el jove Carles va fer un procés personal d'aprofundiment en la fe, va sentir la crida al sacerdoci i va ser ordenat prevere. Temps després, va ser nomenat arquebisbe de Milà i hi va anar a viure, cosa que no havien fet gaires dels seus predecessors. La renovació de la vida diocesana va consistir a millorar la formació dels futurs sacerdots amb l'obertura de seminaris, combatre la laxitud moral d'alguns capellans, la realització de visites pastorals freqüents per tota la diòcesi i la col·laboració amb els ordes i les congregacions. A més, durant una epidèmia, sant Carles va atendre personalment els malalts, amb la qual cosa es va guanyar definitivament el cor dels fideles. Va ser canonitzat el 1610 per Pau V.

Oir missa

EMILI VILLEGAS ARTACHO
Delegat diocesà de Pastoral
Sacramental i Litúrgia d'Urgell
mossenemili@gmail.com

En la història de l'Església, s'ha registrat en més d'una ocasió, la temptació de practicar un cristianisme intimista. Només cal fer una mica de recerca per veure tot el ventall de possibilitats que ens ofereix el nostre món digital sumades a les pràctiques rituals més conegudes de la nostra fe. L'última tendència ha arribat per culpa de la crisi sanitària que hem viscut i que ha confinat espiritualment molts fidels que encara no han tornat a l'església per celebrar la fe amb la comunitat parroquial.

Aquesta temptació no la trobem només avui. Durant molts segles, els fidels es van veure amb la necessitat de cercar altres fonts que nodrissin la seva espiritualitat tot i participar assíduament en els ritus, especialment la missa dominical. Es veien amb la necessitat de cercar altres dolls que alimentessin la seva fe i la seva vida espiritual perquè no sabien que es realitzava durant l'Eucaristia i la importància que tenia que ells hi fossin presents.

El papa Francesc va dedicar una de les seves catequesis a l'oració litúrgica i ens va recordar que la missa no pot ser només «escoltada». Aquesta no és una expressió precisa i malauradament és massa habitual en alguns dels nostres contextos celebratius. Encara són molts els fidels que per anar a missa fan servir l'expressió: «Vaig a oir missa.» De fet, aquesta és encara una de les entrades del *Diccionari de*

l'Institut d'Estudis Catalans a la veu *oir*: assistir-hi i prestar-hi atenció. Però com diu el sant Pare la missa no pot ser només escoltada com si nosaltres fóssim espectadors de quelcom que es realitza sense involucrar-nos-hi.

L'oració del cristià fa pròpia la presència sacramental de Jesús. Allò que és extern a nosaltres es converteix en part de nosaltres. El gest més natural i evident d'aquesta realitat és menjar. És per això que la constitució *Sacrosanctum concilium* va insistir en la participació activa dels fidels en virtut del sacerdoci que tots hem adquirit des del dia del nostre baptisme.

Perquè és amb aquest sacerdoci que la vida està cridada a convertir-se en culte a Déu, però això no pot succeir sense l'oració litúrgica i asseguts en el sofà davant d'un televisor. Deixem aquests mitjans per les persones grans i els malalts que no poden sortir de casa. I com diu el papa Francesc que quan anem a missa ens ajudin aquests pensaments: vaig a pregar en comunitat, vaig a pregar amb Crist que està present. Perquè aquesta no és ni una idea ni una forma de parlar. En la litúrgia Crist està present i en la litúrgia cadascú de nosaltres preguem amb Ell.

Diada del Domund

Un any més hem celebrat la Diada del Domund, Jornada Mundial de la Propagació de la Fe. El lema d'enguany és: «Explica allò que has vist i sentit.»

La fe en Déu, encarnat en la persona de Jesús, ens dona la plenitud de la Vida i en ella recolzem la nostra esperança. Aquesta fe, que hem rebut gratuïtament, hauria de vessar del nostre cor i escampar-se arreu del món, com un doll d'aigua fresca i cristal·lina.

Sabem molt bé que tots som missioners des del nostre baptisme i, per donar compliment a l'exigència que comporta, hem de veure i sentir les veus del món amb els ulls de Déu.

Per això, recordem —de manera molt especial— els nostres germans missioners i missioneres que, escampats pel món, van sentir un dia la crida del Senyor. Amb la seva resposta generosa, ho van deixar tot per anar a països llunyans a propagar

la Bona Notícia de l'Evangeli.

Els que els escoltin trobaran la granjoia de sentir-se fills de Déu, que ens estima a cadascú i que ens ha fet hereus del seu Regne etern. Tampoc no podem oblidar el treball que fan els missioners en bé de les persones d'aquests països, perquè puguin tenir una vida millor i més digna.

En el nostre món veiem i sentim les veus dels que reclamen el pa material, perquè tenen fam; però també molts reclamen el pa espiritual de l'estimació, el respecte i la germanor entre tots. En definitiva, el pa de la Vida, que sols es troba en Déu.

La Diada del Domund ens brinda, doncs, l'oportunitat d'acostar-nos als missioners i missioneres amb el nostre suport, pregària i almoïna generosa, escoltant el clam de les terres de missió. Jesús ens ho va dir ben clar: «Tot el que feu a un d'aquests més petits, m'ho feu a mi.» Què farem? Pensem-hi i siguem generosos!...

Assemblea general de les Filles de la Caritat

CONGREGACIÓ DE LES FILLES DE LA CARITAT

Present a 96 països, amb un nombre aproximat de 12.800 germanes, la Companyia de les Filles de la Caritat està al servei de Crist en els pobres als cinc continents.

Les Filles de la Caritat celebren la seva Assemblea general a París, a la seva Casa Mare, del 29 d'octubre al 21 de novembre. Aquesta assemblea té com a fi avaluar i promoure la fidelitat al carisma i la vitalitat apostòlica de tota la Companyia.

Una setmana d'exercicis espirituals introduirà les tres setmanes i mitja de reflexió sobre el tema: «EPHATA! Franquejar la porta... Anar cap a... Trobar...» Els membres de l'assemblea busquen la manera de respondre millor als grans desafiaments, com ara el respecte dels drets humans i el desenvolupament integral dels més desafavorits de la societat, la salvaguarda de la «casa comuna», la mística de «viure juntes», la transmissió de la fe i dels valors cristians a les noves generacions... en fidelitat a l'Església i al seu carisma.

En el transcurs d'aquesta assemblea serà elegida la superiora general i el seu Consell. El Consell és responsable de l'animació espiritual de la Companyia de les Filles de la Caritat i de la coordinació dels esforços missioners entre les diferents províncies.

Aquest esdeveniment internacional també és ocasió per aprofundir en el missatge dels fundadors, sant Vicenç de Paül i santa Lluïsa de Marillac, per viure el present amb creativitat, definir orientacions per respondre als desafiaments missioners i espirituals d'avui i entrar al futur amb alegria i confiança.

DOMUND
EXPLICA
el que has
VIST i
SENTIT
24 D'OCTUBRE DE 2021

#DOMUND
Col·labora a www.domund.es

OBRES MISSIONALS

Postals des d'Andalusia

La veritable «revolució»

A la reunió d'un grup de joves andalusos, em va cridar l'atenció l'impacte que havia produït aquesta «revolució» proposada pel papa Francesc, als joves, a l'Estadi Lokomotiva de Kosice: «La veritable revolució, avui, és rebel·lar-se contra la cultura del que és provisor, és anar més enllà de l'instint, de l'instant, és estimar per a tota la vida i amb tot el nostre ésser.» Es va comentar entre els joves, se'n va debatre el sentit i es van proposar diferents lemes per portar-la a terme.

El Papa va baixar a l'arena i també va parlar als joves de l'estadi, dels dos ingredients que acullen sempre les grans històries: «Un és l'amor i l'altre és l'aventura, l'heroisme. Sempre van junts. Per fer gran la vida calen tots dos: amor i heroisme.»

No és fàcil sentir en aquesta hora aquest llenguatge diàfan de l'amor i de l'aventura, o de «jugar-se la vida a una carta», com proposava Julián Marías, a les pàgines de les seves *Memòries*.

El papa Francesc convidava els joves d'Eslovènia a «somiar amb l'amor», i immediatament puntualitzava «però no cregueu en els efectes especials, sinó en el fet que cadascun de vosaltres sou especials, cadascun sou un do que pot fer de la seva pròpia vida un bon do. Els altres, la societat, els pobres us esperen. Somieu amb una bellesa que vagi més enllà de l'aparença, més enllà del maquillatge, més enllà de les tendències de la moda. Somieu sense por de formar una família, de procrear i d'educar uns fills, de passar una vida compartint-ho tot amb una altra persona, sense avergonyir-vos de les pròpies fragilitats, perquè hi ha ell o ella, que us acull i que us estima, que t'estima així com ets».

Escotar la veu de Francesc, en aquest temps d'incerteses, parlant d'una «revolució pendent» als joves, il·lumina metes i horitzons. El Papa ofereix la clau d'aquests «sognis» i d'aquestes «revolucions»: «Deixem-nos abraçar per Jesús. Perquè quan abracem Jesús tornem a abraçar l'esperança.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Una experiència de gràcia

Diumenge passat, quan tornava a casa després del cap de setmana em vaig trobar un amic que tornava de fer un tram llarg del Camí de Sant Jaume. Em van impressionar algunes de les coses que em va explicar.

Recordo que la celebració de l'Any Sant Compostel·là i la tornada dels pelegrins al Camí de Sant Jaume suposen una oportunitat per tornar a avivar les arrels. El cansament de caminar, la varietat de paisatges i la trobada amb persones d'una altra nacionalitat s'obren als pelegrins. Va ser el cas del meu amic, el més profund i comú que ens uneix als éssers humans, sempre en recerca, necessitats de veritat i de bellesa, d'una experiència de gràcia, de caritat i de pau, de perdó i de redempció; experiències totes elles amb les quals s'ha anat configurant al llarg dels segles el millor del nostre vell continent.

Gràcies, Antonio, per transmetre'm la teva experiència del Camí de Sant Jaume que has recorregut i que t'ha servit tant.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

La nostra tradició cristiana

Avui em preocupen les mancances que observem en la nostra cultura i que creixeran si en l'Educació es prescindeix de l'assignatura de Religió o se la devalua i redueix.

Quasi s'ignora la nostra tradició cristiana que ha participat en l'educació des de l'època monacal als primers segles, on s'ensenyaven les primeres lletres al poble, fins a la fundació de les primeres universitats. Com la Complutense de Madrid, on es va escriure la primera Bíblia Poliglota, o la de la Sorbona a París, on sant Tomàs d'Aquino

i sant Bonaventura ensenyaven la filosofia d'Aristòtil i Plató. Em pregunto si els polítics d'avui han llegit *Ètica a Nicòmac*, d'Aristòtil.

Ell ja parlava de l'ànima i de les virtuts. Ara només volen parlar del cos i promoure addiccions innecessàries des de la infància i no eduquen en les virtuts com l'esperança, la prudència o la fe, quan les malalties més freqüents ara són les que afecten la vida afectiva, emocional o relacional, que són pròpies de l'ànima espiritual humana.

M. ANTÒNIA GARCÍA
Barcelona

El dret dels no-nascuts

Fa temps vaig llegir un article titulat *Despenalitzar l'avortament és parlar de drets humans*. L'articulista comentava que, segons l'OMS, al món es practiquen 22 milions d'avortaments no segurs amb les conseqüències negatives de 47.000 dones mortes a causa de les males pràctiques abortives.

És una manera d'enfocar el problema. I si mirem els 22 milions d'infants abortats? Nens i nenes amb ganes de viure, de jugar, de córrer sota el sol... destinats al camp d'extermini en el qual hem convertit alguns dels nostres hospitals.

Des de quan el dret d'uns comporta la mort d'altres? Des de quan la solució d'un problema social és la mort dels més indefensos? Això és un dret de les dones?

Anar en contra de l'avortament no implica desconèixer la problemàtica duríssima de tantes dones que es veuen abocades a la desesperació. Calen polítiques valentes que vagin a l'arrel dels problemes. Si una dona trobés suport per tirar endavant l'embaràs i ajuda real i permanent per mantenir i educar el fill segur que no faria aquest mal pas.

M. ROSA BONALS
Terrassa

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Radiografia sobre el sensellarisme

Presentat l'informe «Viure al carrer en temps de pandèmia. Una enquesta a les persones que viuen al ras a Barcelona»

MAC
Barcelona

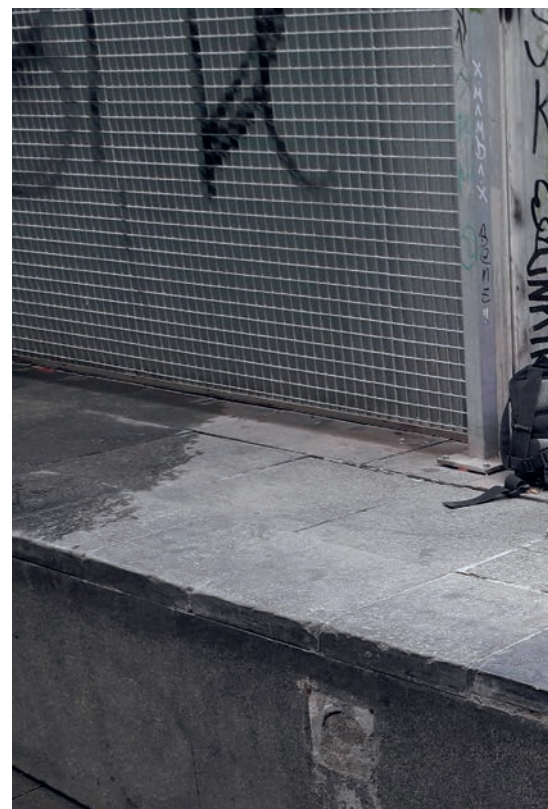
Arrels Fundació és l'artífex d'un document que ofereix una mirada sobre la situació de les persones que viuen al carrer a la capital catalana a partir de l'anàlisi de dades obtingudes durant la nit del 26 de novembre del 2020, dins d'un context marcat pel toc de queda a causa de la pandèmia del Covid-19. Aquesta informació esdevé fonamental per tal d'impulsar polítiques socials i recursos útils que s'enfoquin a aconseguir que ningú no hagi de dormir al ras.

L'informe es va presentar el dijous 7 d'octubre a la seu d'Arrels Fundació, una entitat privada que des del 1987 atén persones sense llar de la ciutat de Barcelona. Proporciona allotjament, alimentació, atenció social i orientació a més de 2.600 persones l'any. A l'acte hi van participar Ferran Busquets, director d'Arrels Fundació, i Esther Meya, advocada de l'equip jurídic d'Arrels.

De les 367 persones entrevistades, el 87% són homes, tenen una mitjana d'edat de 45 anys i el 44% són naturals de països extracomunitaris. «Tot i que les dones representen un percentatge petit en comparació amb els homes, acumulen, però, més situacions de risc i de vulnerabilitat. Així, el 63% de les dones enquestades han vist la seva situació més agreujada en els darrers mesos», va explicar Ferran Busquets.

Trajectòria vital

Una cinquena part de les persones enquestades, el 22%, ha començat a viure al carrer durant la pandèmia i, de mitjana, fa 4 mesos que es troben en aquesta situació. De mitjana, els homes suposen el 88% del total i tenen 42 anys; les dones representen el 7% i tenen 46 anys. Segons la procedència, 8 de

cada 10 persones són migrades.

Per què van decidir venir a Barcelona? La majoria de les respostes rebudes tenen relació amb un factor estructural: buscar feina. Ho afirmen el 38% dels homes i el 33% de les dones. Pel que fa a la procedència, el 33% són persones nascudes en un país comunitari i el 43%, persones extracomunitàries. Per edats, buscar feina també representa el primer motiu entre els joves de 16 a 25 anys (el 68%) i per les persones d'entre 26 i 35 anys (el 41%).

A més, els enquestats expressen en les seves respostes que volien assolir una millor qualitat de vida (25%) i retrobar-se amb familiars i amats (18%) com a motius importants que en el seu moment els van portar a venir a Barcelona. També destaca el fet que 4 de cada 10 persones que han arribat a Barcelona diuen haver-ho decidit elles mateixes i 2 de cada 10 per recomanació de familiars o amats.

Situació administrativa

«Tenir en ordre la documentació personal com el passaport, el document d'identitat, el certificat de ciutadania de la Unió Europea o el permís de residència és essencial per empadronar-se, tenir assistència sanitària continuada, obrir un compte bancari i accedir a presta-

Una cinquena part de les persones enquestades ha començat a viure al carrer durant la pandèmia

cions, entre altres drets», va posar en relleu Esther Meya. En el cas de les persones que viuen al carrer, tot això és més complicat, sobretot per a les persones migrades, que són 7 de cada 10 persones.

L'advocada també va revelar que «a la pràctica, únicament el 27% de les persones comunitàries entrevistades diuen tenir el certificat de la Unió Europea i només l'11% de les persones extracomunitàries tenen permís de treball i residència. Els requisits que es demanen per regularitzar la situació de les persones migrades les exclouen de poder accedir a drets bàsics».

«A l'enquesta —va donar a conèixer el director d'Arrels Fundació— vam detectar una particularitat respecte a anys anteriors. Hem trobat menys persones que feia poc que vivien al carrer i sí més persones en una situació més cronificada. En conseqüència, el temps mitjà d'estada al carrer ha augmentat fins als 5 anys i 6 mesos (l'any 2019 era de 3 anys i 5 mesos).»

I va afegir: «Les persones ens han comentat que, de mitjana, fa 3 anys i 9 mesos que estan vivint als carrers de Barcelona, és a dir, el 67% de la seva trajectòria de vida al carrer ha transcorregut a la capital catalana. També vam preguntar quant temps feia que no dormien una nit sota cobert, és a dir, en un alberg, una

pensió, una casa d'amics o coneguts o un habitatge ocupat. De mitjana, fa 2 anys i 4 mesos que les persones que vam entrevistar dormen al carrer de manera continuada.»

Mesures urgents

«El sensellarisme és una problemàtica complexa i de causes estructurals que cal abordar de manera coordinada entre totes les administracions», va assegurar Busquets. A l'informe *Viure al carrer en temps de pandèmia. Una enquesta a les persones que viuen al ras a Barcelona* s'hi recullen una sèrie de propostes urgents per fer possible #ningú dormint al carrer. Són les següents:

- Atendre totes les persones que viuen al carrer des de cada municipi. Tant Barcelona com la resta de ciutats i consells comarcals catalans han d'atendre les persones que viuen al carrer al seu territori.
- Obrir espais petits a cada barri perquè, de manera immediata, centenars de persones deixin de dormir al carrer cada nit.
- Habilitar més espais diürns on les persones puguin descansar durant el dia i sentir-se protegides.
- Mecanismes de prevenció perquè ningú perdi casa seva —agilitzant la burocràcia i informant millor les persones sobre on anar a buscar ajuda— i més facilitats perquè les persones que viuen al carrer accedeixin a habitatge públic.
- Simplificar els tràmits per obtenir la documentació bàsica i, d'aquesta manera, permetre que les persones que viuen al carrer accedeixin a drets com anar al metge amb la targeta sanitària, buscar feina o demanar ajuts socials.
- Més coordinació i formació dels cossos policials per evitar pràctiques habituals i que vulnereu drets, com llençar les pertinences de les persones o fer moure de lloc la persona.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Taula rodona sobre l'obra de Chagall exposada al Museu Diocesà de Barcelona

El bagatge espiritual d'un geni

MAC
Barcelona

Chagall palesa, a través dels seus treballs, l'amor, la joia de viure i la proximitat a Déu

Emmarcada dins de l'exposició *Chagall. Els estats de l'ànima*, el Museu Diocesà de Barcelona va organitzar el 13 d'octubre una taula rodona sobre la dimensió religiosa de l'obra de Marc Chagall des de dues vessants: la tradició jueva i la cristiana. Hi van participar Shemtov Jane, crític d'art i responsable de cultura del Centre Jabad Lubavitch de Barcelona, i Rosa Ribas, professora d'Art Cristià Contemporani a la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes.

Profundament espiritual, Chagall posa de manifest, a través dels seus treballs, l'amor, la joia de viure i la proximitat a Déu, elements inherents a la seva formació jueva hassídica. «Penso que l'art és, sobretot, un estat de l'ànima», deia l'artista. Una frase que dona títol a la mostra del Museu Diocesà de Barcelona.

«De la lectura de les magnífiques litografies que podem contemplar a l'exposició podem adonar-nos-en que l'ésser humà és imperfecte. La

imperfecció és el millor motiu per voler assolir la perfecció», va constatar Shemtov Jane. Per la seva banda, Rosa Ribas va afirmar que «Chagall és un poeta de la pintura».

Obres formidables

Els dos ponents van comentar algunes peces de la mostra, executades el 1960. «A *La Creació*, d'estructura piramidal, el cercle de dalt representa la llum divina», va assenyalar Jane. I va afegir: «Una llum que ens arriba i que l'hem de prendre com si fos un got d'aigua perquè la necessitem.» Ribas va destacar «la gran riquesa de detalls d'aquesta litografia de petit format», com ara els peixos, «que són una constant a l'obra de Chagall».

Segons Shemtov Jane, «*Adam i Eva i el fruit prohibit* és un homenatge a la dona. Darrere d'Eva, és Adam qui sosté amb la mà una fruita, que la tradició ha considerat que és una poma, però que a la Torà no s'hi especifica». Rosa Ribas va posar en relleu «les dones valentes i extraordinàries de l'Antic Testament que componen el ric univers femení de Chagall: Eva, Rut, Noemí, Sara...».

Una altra de les obres analitzades va ser *Sara i els àngels*, «on és interessant observar la dolçor del rostre de la protagonista, conscient de la seva condició humana, quan tres àngels li comuniquen que tindrà un fill», va manifestar el crític d'art. Sara tenia llavors 90 anys. «És una mena d'anunciació», va subratllar Ribas. «Els àngels, pintats d'un vermell intens, encomanen alegria a una Sara somrient, agraïda, feliç.»

Pel que fa a *Rut espigolant*, la docent va ressaltar «l'esplèndida expressivitat estilística i l'explosió de color i lluminositat de l'obra». I va explicar que «Chagall és un creador que no es pot incloure en cap moviment artístic. D'un talent colossal, és inclassificable».

Shemtov Jane i Rosa Ribas, durant la seva intervenció.

34

L'AMOR CONJUGAL es transforma al llarg de la vida

Si un home i una dona s'unissin en matrimoni per motius estretament relacionats amb l'edat o bé amb circumstàncies mutables amb el pas dels anys, com pot ser l'atractiu físic, podria arribar un dia en què el seu matrimoni es mostrés fràgil i corregués el risc de ruptura, amb greus conseqüències per a ambdós i, sobretot, per als fills. La raó de fons d'aquesta tràgica situació seria l'absència d'un amor veritable en el moment de contraure matrimoni.

«La prolongació de la vida fa que es produeixi una cosa que no era tan habitual en altres temps: les relacions íntimes i exclusives han de perdurar al llarg de quatre, cinc o sis dècades; per això, la decisió inicial dels esposos ha de ser renovada una vegada i una altra.

Quan un dels cònjuges ja no experimenta el desig sexual intens per l'altre, ell o ella encara poden experimentar el plaer de la pertinença mútua i el reconeixement que cap d'ells no està sol, sinó que té un 'còmplice' amb el qual ho comparteix tot en la vida. Ell o ella són la companyia en el viatge de la vida, una persona amb la qual afrontar les dificultats de la vida i gaudir dels seus plaers. Aquesta satisfacció és part de l'afecte propi de l'amor conjugal.

No tenim cap garantia de mantenir els mateixos sentiments al llarg de tota la vida. No obstant això, si dos esposos poden compartir un projecte de vida estable, es podran estimar l'un a l'altre i viure junts fins que la mort els separi, gaudint d'una enriquidora intimitat.

L'amor que els dos es professen superarà tota emoció i tot sentiment o estat d'ànim, encara que pugui incloure'ls tots. Es tracta d'un amor més profund, una decisió del cor que es mantindrà al llarg de tota la seva vida.

Així, enmig de conflictes no resolts i de situacions emocionals confuses, els esposos reafirmen cada dia la seva decisió d'estimar-se, de pertànyer l'un a l'altre, de compartir les seves vides i de continuar estimant i perdonant, l'un a l'altre. Cadascun d'ells progressa al llarg del camí de creixement i desenvolupament personal. Al llarg d'aquest viatge, l'amor celebra cada pas i cada nova etapa» (AL 163).

La prolongació de la vida dels cònjuges provoca que les relacions íntimes i exclusives entre ells dos perduren al llarg de diverses dècades. Per això, és bo que els esposos renovin sovint la seva voluntat de mantenir-se units, encara que la seva situació personal, i fins i tot la forma de vida, hagi canviat. Caldrà que l'amor mutu es mantingui sempre.

«En la història de tot matrimoni les aparences canvien, però això no implica que l'amor i l'atracció mútua s'afebleixin. Estimem l'altra persona pel que és, no simplement pel seu cos.»

Encara que el cos de l'altre envelleixi, continua expressant la identitat personal que un dia ens va captivar el cor. Encara que altres persones no puguin reconèixer la seva bellesa, els cònjuges continuaran sent capaços de percebre-la amb els ulls de l'amor, i l'afecte no minvarà. **Ell i ella reafirmaran la seva decisió de pertànyer l'un a l'altre, i expressaran aquesta elecció en la intimitat fidel i amorosa.**

La noblesa d'aquesta decisió, per la seva intensitat i profunditat, desvetllarà una nova forma d'emoció en la realització de la seva missió conjugal. Perquè "l'emoció provocada per l'altre ésser humà com a persona no tendeix necessàriament a l'acte conjugal" (sant Joan Pau II).

Aquesta emoció compartida descobrirà altres formes sensibles d'expressar-se, perquè l'amor "és una única realitat, si bé amb diverses dimensions; segons els casos, una o altra podran emergir més clarament" (Benet XVI).

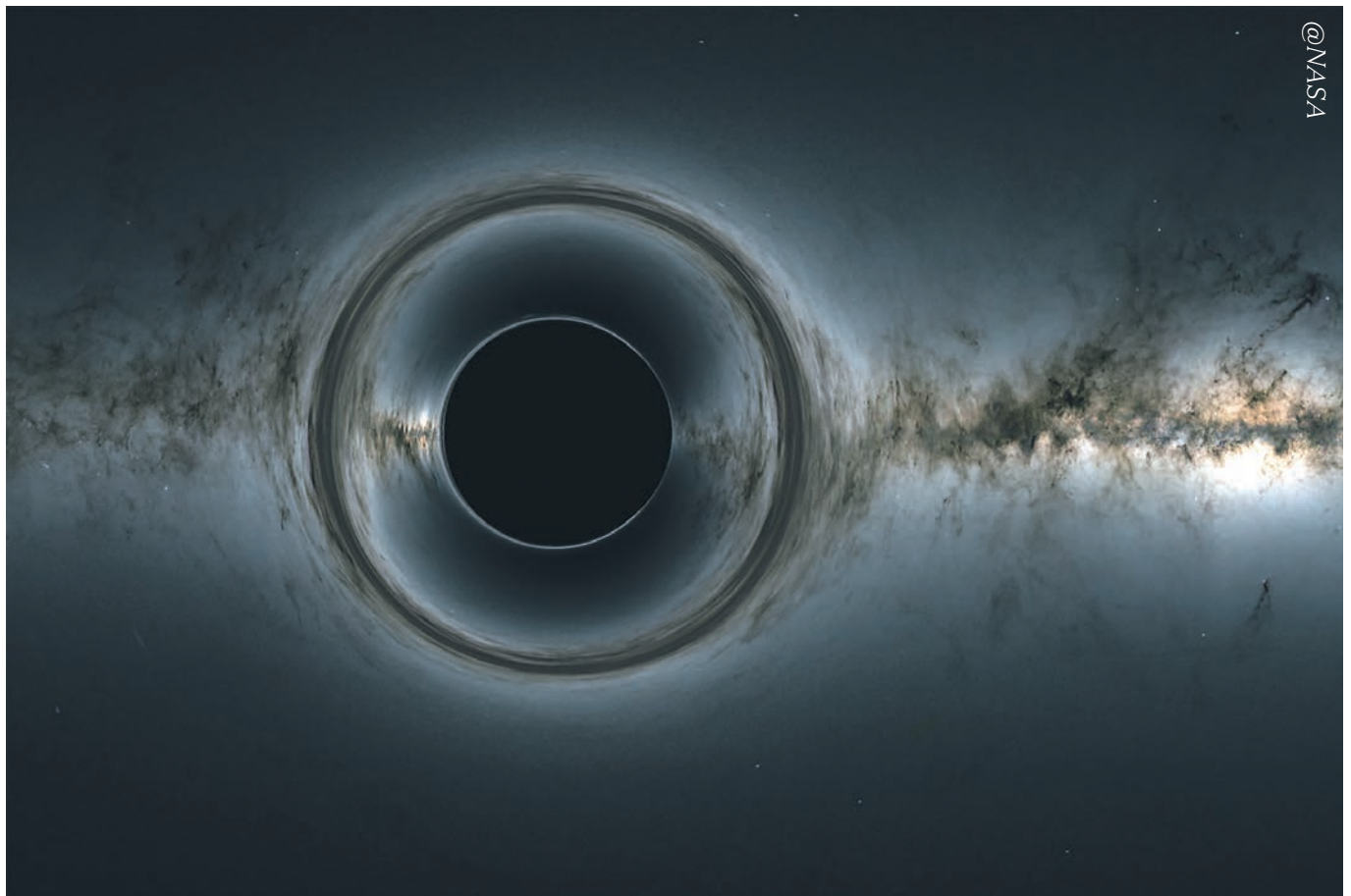
El vincle matrimonial trobarà noves formes d'expressió, i dia rere dia cercarà noves maneres de créixer i enfortir-se. Les dues coses preservaran i enrobustiran el vincle, i requeriran un esforç constant.

Tanmateix, res de tot això no serà possible si no invoquem l'Esperit Sant i demanem la seva gràcia i la seva força sobrenatural per tal de confirmar, orientar i transformar el nostre amor en cada nova situació» (AL 164).

Els canvis que puguin tenir lloc al llarg dels anys no comportaran que l'amor entre els esposos es debiliti i deixi de mostrar-se de maneres diferents. I això, perquè s'estimen pel que són, no per altres raons que puguin disminuir amb el pas del temps.

Els anys passaran, però el vincle matrimonial sempre trobarà formes d'expressió i noves maneres de créixer i consolidar-se.

- Has tingut l'oportunitat d'experimentar personalment aquesta contínua transformació de l'amor en la vida conjugal?
- Com has aconseguit que l'amor inicial creixi i s'enforteixi? Reconeixes haver comès algun error? Com l'has superat?

A l'interior d'un forat negre hi ha matèria densíssima, que pot arribar a milions de tones per centímetre cúbic.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Com és l'interior dels forats negres?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Heus aquí una qüestió que molts astrofísics actuals es plantegen sense trobar-hi una resposta convincent. Ja sabem que l'existència dels astres anomenats «forats negres» no és simplement una hipòtesi, sinó una realitat. S'han pogut «veure». És a dir, no un forat negre en ell mateix, que és impossible perquè no emet llum, sinó pels seus efectes: provoca al seu voltant uns remolins d'ones lluminoses que el telescopi detecta. En aquesta mateixa pàgina de *Catalunya Cristiana* us ho explicàvem el 27 de setembre de l'any passat. Us dèiem, amb un cert retard, que s'havia pogut fotografiar per primera vegada, el 19 d'abril del 2019, l'entorn d'un d'aquests astres amb tota claredat.

Com és, doncs, l'interior d'un forat negre? Tothom està d'acord que és matèria densíssima, que pot arribar a milions de tones per centímetre cúbic, ja que el col·lapse de l'estrella que l'ha originat ha reduït, a una esfera que sovint és de pocs quilòmetres de radi, una massa que pot arribar a milions de sols. Però no es

tracta d'això que tothom admet, sinó de com és aquesta matèria que s'ha format. Semblaria que no és possible dir-hi res més, però resulta que hem trobat diversos autors que hi diuen la seva i per això us he volgut redactar aquestes lletres.

Se'ns diu que potser quan es formulï una teoria quàntica de la gravetat es podrà dir amb solvència alguna cosa més concreta, però fins ara s'han ideat ja les explicacions més extravagants. No podem detallar-les, però com a curiositat us n'explicaré una: el que en diu el polonès Nikodem Poplawski, de la Universitat d'Indiana (EUA). Basant-se en una versió modificada de la relativitat general, afirma la possibilitat que dins d'un forat negre s'hi formi un nou univers, un nou espai-temps en el seu interior, com un univers fill que s'uneix a l'univers pare per l'anomenat pont d'Einstein-Rosen, o «forat de cuc». No puc detallar més. Oi que és ben curiós?

GENT DE CASA

Joan Llobart i Bargalló

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
 Historiador
 jpallarespersonat@gmail.com

Hi ha clergues que, sense haver ocupat llocs prominents dins l'Església, destaquen com a models i, en el cas que presentem, destaquen potser més quan els anys de servei han estat molts i han exercit el seu ministeri en molts punts on hagin deixat un gran record.

Mossèn Joan Llobart i Bargalló va néixer a Tarragona el 15 de novembre del 1875 i va ser batejat a la seva catedral dos dies després. Tots els estudis eclesiàstics els va fer a Tarragona i es va llicenciar en Teologia a la seva Pontifícia Universitat el juny del 1902. Va ser ordenat per Sant Mateu, el setembre d'aquell any, i va cantar la primera missa al monestir de Mont-Sió de Barcelona el 5 d'octubre. Assolia el doctorat *nemine discrepante* el juny del 1903.

A partir del juny del 1903 començaria a exercir el seu ministeri, primer com a coadjutor a Sant Pere de Monistrol, continuant de coadjutor a Santa Maria del Remei de les Corts a Barcelona el setembre del 1904, Santa Maria de Gràcia el desembre del 1906, la Puríssima Concepció el juny del 1907, ecònom de Santa Maria de Corbera el maig del 1910, ecònom arxipreste de Santa Maria de Piera el gener del 1915, rector de Sant Andreu de la Barca el juny del 1916 i rector i arxipreste de Santa Maria de Marto-

rell l'octubre del 1924.

A partir del 1929, el seu destí seria sempre, i fins a la seva mort, la basílica de Santa Maria del Mar; primer com a regent, a partir de desembre del 1930 com a ecònom i, passat el tràngol de la guerra civil, el juliol del 1948 com a rector, tot prenent possessió el 12 de setembre d'aquell any.

Abans de la guerra, des del 1930 seria examinador sinodal, membre del Consell de Vigilància de predicació sagrada, com també del que vigilava el Modernisme; passada la guerra, el 1939 seria diputat d'hisenda del Seminari, examinador prosinodal, assessor de missions diocesanes i culte públic i, des del 1949, membre del tribunal d'oposicions al concurs de places de curats.

Després de trenta-cinc anys dedicats a Santa Maria del Mar, el darrer any, ja complerts els 89, el passa molt malalt. Moria a la rectoria el dimecres 10 de juny del 1964. Hi van acudir immediatament nombrosos feligresos i també el bisbe Modrego, que va resar el respons, i el governador civil, Antonio Ibáñez Freire. La missa funeral, oficiada pel seu vicari, mossèn Antonio García, va omplir la basílica. Va ser enterrat al panteó de rectors del cementiri de Sant Andreu de Palomar.

Mn. Llobart va passar els seus darrers trenta-cinc anys a Santa Maria del Mar.

ÁNGEL MORENO DE BUENAFUENTE

Te hablaré al corazón

Narcea Ediciones, 2021, 160 pàg.

Una guia per endinsar-nos en el coneixement sapiencial de la Paraula de Déu, i per conèixer el sentit de les Sagrades Escripures, que es revela als que s'hi apropen descalços, com Moisès davant de la bardissa en flames. La saviesa de tres mil anys ens deixa paladejar el gust dolç, a la vegada que provocatiu, de la Revelació divina.

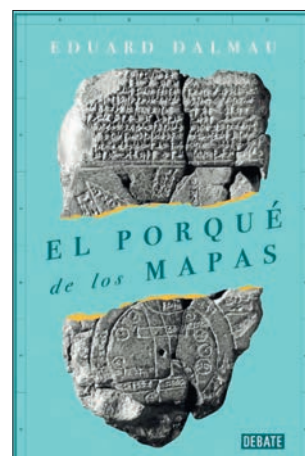

SALVADOR GIRALT

El camí del monjo

Converses amb Ramon Ribera-Mariné, monjo de Montserrat al santuari del Miracle
PAM, 2021, 149 pàg.

Per què va entrar al monestir? Per què es va fer monjo? Què hi va trobar en aquest estil de vida? Les campanes, la rutina, el ritual, el camí, les escriptures... A vegades parlem de les petites coses de cada dia. El camí interior relaciona el més gran amb el més petit, el que és a tocar amb l'intangible.

EDUARD DALMAU

El porqué de los mapas

Debate, 2021, 168 pàg.

Antigament, conèixer la localització de l'aigua, els arbres fruiters i el cau suposaven la diferència entre la vida i la mort. Cap societat ha pogut subsistir i desenvolupar-se sense un mapa, almenys mental, del seu entorn. Precisament la conversió en signes d'aquesta carta mental és el que va donar pas al naixement de la cartografia.

TÀNIA JUSTE

Amor a l'art

Columna, 2021, 416 pàg.

Durant el buidatge d'un pis d'un important col·leccionista d'art, l'Olívia descobreix l'autoretrat de la Valèria Sans, una pintora d'avantguarda desconeguda que va viure al Montparnasse dels anys vint i es va relacionar amb els grans artistes del moment. La seva mort prematura i el fet de ser una dona la van enterrar en l'oblit. Premi Prudenci Bertrana 2021.

S. J. BENNETT

El nudo Windsor

Salamandra, 2021, 350 pàg.

A principis de la primavera del 2016, al castell de Windsor, Isabel II enllesteix els preparatius de les celebracions del seu norantè aniversari mentre assaboreix una tassa de te. Però l'ambient festiu es trunca quan troben mort en estranyes circumstàncies un dels seus convidats en un dels dormitoris de la residència.

MARYLÈNE PATOU-MATHIS

El hombre prehistórico es también una mujer

Lumen, 2021, 364 pàg.

No, les dones prehistòriques no es passaven el dia escombrant la cova i cuidant els fills mentre esperaven que els homes tornessin de caçar. Elles també perseguien grans mamífers i exploraven formes d'expressió simbòlica. Aquesta fascinant investigació d'arqueologia de gènere ens revela una prehistòria com no l'havíem llegit mai.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

La versió dramàtica de *La Víctor C.* intenta aprofundir, fins on pot, en el misteri que envolta Caterina Albert i Paradís (L'Escala, Alt Empordà, 1869 - 1966) sense anar més enllà ni fer especulacions sobre la seva vida privada. I ho fa des de la nena que potser amagava una artista innata pel dibuix i la pintura fins a la dona ja madura que s'expressa per mitjà de la paraula escrita i que, forçant la imaginació expulsa, a vegades

La C. de la Caterina que es feia dir Català

amb aspror, a vegades amb ràbia, a vegades amb sensibilitat poètica, el seu jo interior i la seva percepció del món que l'envolta.

Al centre de *La Víctor C.* hi ha l'actriu Rosa Renom, capaç de passar de la vitalitat diàfana de la Mercè Rodoreda, que va també protagonitzar, a la decadència i les ombres de Víctor Català. És ella qui a partir d'alguns dels contes de l'autora de *Solitud* i, sobretot, del recull *Mosaic* (Club Editor, 2021), ha anat elaborant una imatge del que podria ser la personalitat de Víctor Català, mentre al seu voltant la resta d'interpres entra i surt de la pell i l'ànima de segons quins personatges de ficció o de

personatges reals de l'època.

La Víctor C. és un espectacle per paladar-ne el llenguatge i la potència literària. De la infantesa de Caterina Albert als episodis imaginats o viscuts, a la idealització

del jardí pairal, del bestiar domèstic, de la vella minyona Magdalena, de la germana Amèlia, de l'amiga Lola, de la mare confident, de l'àvia dirigent... fins a la denúncia del pare que no admet una filla que visqui segrestada per la folia de l'art.

De la vida a la mort. Així és com transcorre el muntatge de *La Víctor C.* Amb moments de glòria per a cadascun dels interpres perquè l'espectacle és, sobretot, mèrit de tots ells, i diria que d'un esforç considerable d'assaig i aprenentatge de llengua de tots en general, però encara més en segons quin traç de discurs com el del conte *L'Aleixeta* que interpreta l'actriu Anna Ycobalzeta, sota el risc d'endurir el ritme notablement feixuc de l'obra que, a pesar de la seva complexitat textual, s'allarga fins a una mica més de les dues hores. Ho fa més lleuger una bona matisació de la direcció, un complement audiodisual i sonor, el moviment coreogràfic i una escenografia adaptada a l'ambientació entre onírica i claustrofòbica que es respira a la cambra pairal de Víctor Català, presidida per un gran llit que domina tota l'acció i que concentra tot el discurs narratiu que ha elaborat dramàticament Anna Maria Ricart i que ha dirigit Carme Portaceli, en la seva primera estrena com a directora artística del Teatre Nacional de Catalunya.

© May Circus

L'actriu Rosa Renom es posa en la pell de l'escriptora Víctor Català en els seus últims anys de vida reclosa a la cambra pairal de l'Escala.

«**LA VÍCTOR C.**»,
d'Anna Maria Ricart, a partir
de textos de Víctor Català

INTÈRPRETS: Ferran Carvajal,
Lluïsa Castell, Oriol Guinart, Olga
Onrubia, Rosa Renom, Manel
Sans i Anna Ycobalzeta
DIRECCIÓ: Carme Portaceli
Sala Gran, Teatre Nacional de
Catalunya, Barcelona. Fins al 7
de novembre

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxi

Sant Gil, model de vida cristiana

JOAN PERERA I FAURA

Sant Gil a Núria

Poemes i comentaris

Imp. Sellarès, 2021, 151 pàg.

L'actual «ermità de Núria», el prevere Joan Perera, a partir de les notícies històriques sobre el santuari de Núria i sant Gil que en el llunyà 1666 ens aportà Francesc Marés, capellà-custodi de Núria, en la *Historia y miracles de la Sagrada Imatge de Nostra Senyora de Núria* (amb diverses estampacions efectuades entre el 1756-1896, i amb les darreres edicions revisades per Jaume Almera i Estanislau Vayreda), ara ens regala trenta sonets dedicats a sant Gil i al seu pas per Núria, acompanyats d'uns suggeridors comentaris de caràcter històric que són coronats amb belles i adients il·lustracions d'Elisenda Rué.

L'autor, que passà el confinament de la primavera de 2020 provocat per la pandèmia del Covid-19 en la solitud del santuari de Núria — amb un aïllament força semblant a la solitud que deuria trobar sant Gil al segle vuitè—, elaborà el present poemari que ens empeny a seguir l'itinerari espiritual de sant Gil des de la seva Atenes natal fins a la Provença, passant per les valls de Núria i acabant, de nou, a la Provença, al monestir de Sant Geli que ell fundà, i on hi fou sebollit.

El prologuista de l'obra, el reconegut científic i expert poeta David Jou, posa en relleu que el recull poètic que ressenyem per als lectors de *Catalunya Cristiana* suggereix «una teologia de la creació, una antropologia del compromís, una contemplació del misteri, un arrelament de la fe en el poble» (pàg. 13); sí, un arrelament de la fe, ben pregon, i que Mn. Joan Perera el descriu entorn de l'olla de sant Gil, quan «al voltant de la foguera es crea un bon ambient, on les converses tant poden ser divertides com serioses, profanes o espirituals. Sant Gil hi pren part com un més. Quan toca, també explica la seva devoció a la Mare de Déu, i els pastors noten que això, per a ell, és un fet cabdal» (pàg. 90).

Una felicitació, ben de cor, a l'autor per regalar-nos aquest llibre que, amb tota certesa, ens ajudarà a estimar molt més el santuari de Núria i, alhora, a esguardar la figura entranyable de sant Gil com a model de vida cristiana i de devoció mariana.

RAUXA

Elogi de la feblesa inútil

«*El catalán no sirve para nada.*» Aquesta és l'opinió que expressem part dels nostres alumnes. Més enllà del menyspreu cap a tot un col·lectiu humà, aquestes paraules denoten la mentalitat utilitarista que domina el nostre temps: només s'atorga valor a allò que «serveix per a alguna cosa», és a dir, a allò que es tradueix en un guany material, econòmic o que pugui proporcionar prestigi. Ni rastre de gratuïtat; les coses ja no tenen valor per elles mateixes, sinó tan sols si depenen d'un objectiu extern a elles.

Aquest esperit utilitarista té molt clar que al món hi ha d'una banda els forts i de l'altra els febles, i que el futur serà exclusivament dels primers. És així com el català, el llatí, la filosofia, la teologia, la literatura, l'art —i la mateixa Església des del moment que s'identifica amb els pobres i febles— no poden ser mereixedors del més mínim interès. No serveixen per a res perquè són la materialització de la feblesa inútil. La gran qüestió és saber fins on estem disposats a arribar amb aquesta mentalitat tan pròpia del món contemporani. Què impedeix, en definitiva, aplicar aquest principi d'utilitat ja no a les llengües, les matèries o els coneixements, sinó a les persones? Què n'acabarem fent, dels malalts crònics, de les persones amb discapacitat, dels pobres de solemnitat, és a dir, d'aquells que aparentment no serveixen per a res?

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

DIÒCESI DE VITÒRIA

La diòcesi de Vitòria estrena pàgina web (<https://diocesisvitoria.org>) amb un llenguatge actual i una imatge atractiva.

Barcelona

AULA MOUNIER

El **dimarts 2 de novembre**, a les 19.00, xerrada de Sergi Mas i Albert Llorca sobre *El tracte a la Natura i l'ús de la tecnologia: lliçons apreses després del «coronavirus»* a la Llibreria Claret de Barcelona (c/ Roger de Llúria, 5).

PREGÀRIA

El **dijous 4 de novembre**, a les 19.00, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: pepe.alaman@salesians.cat.

EN ADORACIÓ

El **dijous 4 de novembre**, a les 20.30, pregària a l'església del Sagrat Cor (c/ Casp, 27 - Barcelona).

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 7 de novembre**, a les 17.45, *lectio divina* en grup amb la Gna. Catalina Terrats. Informació: cataterrats@gmail.com.

CATECUMENAT

El **diumenge 7 de novembre**, a les 18.00, catequesi del bisbe amb els catecúmens a l'església de Sant Sever de Barcelona; a les 19.15, eucaristia a la catedral.

Sant Feliu de Llobregat

AMICS DEL RETAULE

El **divendres 5 de novembre**, a les 19.30 i 20.30, concert de música sacra amb l'Escolania de Montserrat; el **dissabte 6**, a les 20.30, cor Cererols, a la parròquia de Santa Maria de la Geltrú.

MONTSERRAT

El **cap de setmana 6 i 7 de novembre** el monestir de Montserrat organitza una activitat de reflexió per a persones agnòstiques per

compartir els valors de la vida monàstica. Més informació: agnostics-montserrat@gmail.com.

Tarragona

DOL

El **dimarts 2 de novembre**, a les 19.00, conferència *Pèrdua, dol i límits vitals* amb la Gna. Teresa Rofes a la parròquia de Sant Joan Baptista de Reus.

Terrassa

TALLERS D'ORACIÓ I VIDA (P. IGNACIO LARRAÑAGA)

El **dimecres 3 de novembre**, a les 18.30, sessió informativa dels tallers a la parròquia de la Santa Creu de Sabadell (Gemma Casanovas: tel. 649 161 615).

Tortosa

DIFUNTS

El **dimarts 2 de novembre**, a les 10.00, missa pels difunts al cementiri de Tortosa.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 7 de novembre**, a les 11.30, visita guiada al palau episcopal de Tortosa amb Joan Hilari Muñoz. Més informació: tel. 693 720 202.

Vic

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

El **dimarts 4 de novembre**, a les 18.30, a la plaça Bisbe Oliba de Vic, conferència *De l'infern al paradís. Un viatge a la cultura i al pensament medieval* a càrrec d'Andrea Serrano. Inscripcions: tel. 938 869 360.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè cada batejat participi en l'evangelització i estigui disponible per a la missió

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana) catalunya_cristiana

[y](https://www.youtube.com/channel/UC...) Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Pere Canaleta, Agustí Codinach, Carme Escales, Quique Fernández, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Joan Guiteras, Guillem Lisicic, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Xavier Moretó, Beatriz Moretó, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Juan Ramón La Parra, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Montserrat Unterlöhner, Joan Viñas, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: *Isabel Giralte (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)*

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

Als seus 77 anys, el periodista Daniel Arasa presenta un nou llibre: *Dios no pide el currículum. Testimonios y reflexiones espirituales de un periodista* (Ideasy Libros Ediciones). És un llibre que vol ser una acció de gràcies a Déu per tot el que ha viscut i és també una reflexió sobre el sentit de la vida, el penediment i el perdó, la mort i el dolor... És, a més, un llibre solidari, perquè els beneficis es destinaran a Càritas.

En quin sentit aquest és un llibre d'acció de gràcies a Déu?

És resultat d'adonar-me que tot és gràcia, un do de Déu. Constatar amb el pas dels anys que, sense que ens n'haguem adonat, és Déu qui dirigeix la nostra pròpia existència i, en general, la història. Comprovar que no anem endavant ni ens salvem pels nostres propis mèrits sinó per l'amor d'Ell. Fins i tot allò que hem fet nosaltres deriva de la força que Déu ens dona.

Quina és la seva aportació pròpia com a periodista i catòlic?

Diria que és, essencialment, exposar amb autenticitat els pensaments i els sentiments perquè puguin servir a moltes altres persones. I fer-ho amb un llenguatge assequible per a tothom, periodístic. Un sacerdot ja molt gran que va llegir el manuscrit va exclamar: «Tant de bo nosaltres haguéssim tingut un text com aquest molt temps enrere! Explica aspectes de la teologia més profunda amb un llenguatge assequible i partint de les realitats ordinàries de la vida.»

Als seus 77 anys, quina és l'empresa més important de la seva vida?

Bona pregunta, que és al mateix temps molt fàcil i ben difícil de respondre. Malgrat els 77 anys, continuo tenint molts projectes. No és gens ni mica la que es considera vida de jubilat. No paro de treballar: diversos llibres publicats recentment i altres de previstos, tirar endavant les entitats que dirigeixo, publicar articles en diversos mitjans, ser present en alguns

El periodista Daniel Arasa presenta «Dios no pide el currículum»

«Els cristians hem de parlar de Déu sense amagar-ho ni dissimular-ho»

campes de la societat, dedicar-me molt a la família i, en el que puc, als amics. Però tot això fer-ho per amor de Déu i procurant portar les persones a Ell. No per interès o lluitament personal, ni per distreure'm, sinó amb esperit de servei. Aquesta és la gran empresa. Un canvi important dels darrers anys ha estat que una bona part de les publicacions ha anat dirigida a aspectes humans i de transmissió d'experiències, principis i valors, més que a treballs d'investigació històrica. Així, he publicat *A las 9 en la luna* sobre l'amor matrimonial i l'experiència de 50 anys de casats, un llibre sobre els nets, i ara *Dios no pide el currículum*.

Quin és l'ensenyament més im-

portant que voldria transmetre?

Que Déu ens estima, que l'acció principal és seva, però que no hem de deixar de treballar per posar-lo al centre de la vida nostra i de la societat.

Parlar de felicitat i de Déu avui no està de moda. En quin sentit Déu, la fe, porta a la felicitat?

Els cristians hem de parlar de Déu sense amagar-ho ni dissimular-ho, amb la naturalitat d'allò que vivim. Sense imposar, però amb la contundència dels convençuts. I no acceptem que ens ho puguin limitar, com passa sovint. Tenim el mateix dret que els altres. La fe porta a la felicitat, derivada de la seguretat de saber que som a les mans de Déu.

www.40diasporlavidaabcn.es

40 DÍAS POR LA VIDA.

BARCELONA

EL PRINCIPI DE LA FI DE L'AVORTAMENT
del 22 de setembre al 31 d'octubre

Vine 1 hora a resar i ajuda a salvar vides!
tria la teva hora entre les 8h i les 20h

Apunta't aquí: torns d'1h
<https://40diasporlavida.online/>

T'esperem davant de:
Clínica EMECE
Clínica DALMASES

Informació:
barcelona40diasporlavida@gmail.com

Missa inici de campanya
20 setembre, 20h
Parròquia Mare de Déu
de la Medalla Miraculosa

Missa meitat de campanya
12 octubre, 19h
Basílica de la Mercè

Missa fi de campanya
31 octubre, 22h
Església Sant Vicenç de Sarrià
i Adoració fins a les 6h